

== Velja po pošti: ==
za celo leto naprej .. K 26.—
za en mesec .. " 2.20
za Nemčijo celoletno .. " 29.—
za ostalo inozemstvo .. " 35.—
V Ljubljani na dom:
za celo leto naprej .. K 24.—
za en mesec .. " 2.—
V opravi prejemam mesečno .. " 1.30
== Sobotna izdaja: ==
za celo leto .. K 7.—
za Nemčijo celoletno .. " 9.—
za ostalo inozemstvo .. " 12.—

SLOVENEK

== Inserati: ==
Enostolpna pettivrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat .. " po 30 v
za dva in večkrat .. " 25.
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
== Poslano: ==
Enostolpna pettivrsta po 60 v
Izhaja vsak dan izvenemil nedelje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga vojni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograke 26.511, bosn.-herz. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Cesarjeva skrb za ljudstvo.

Odkar je zasedel prestol cesar Karel I. s svojo presvetlo soprogo, veje po vseh področjih državnega delovanja sveža, ljudstvu prijazna sapa. Dasiravno traja vlada cesarja Karla šele malo mesecev, vendar živa mladi vladar že danes glas pravega ljudskega vladarja. Že krožijo med ljudstvom mnogoštevilne anekdote, ki pripovedujejo o dobrotljivosti in ljudomilosti mladega vladarja. Ljudska ljubezen in domišljija se je polastila svetlih osebnosti cesarja Karla in njegove milosrčne soproge Cite ter ju opleta z večno zelenim bršljanom in vedno duhtečim rožmarinom. In večina teh anekdot, ki se pripovedujejo med vojaštvom na fronti in med ljudstvom v zaledju, temelje na resničnih dogodkih.

In zares, kakšne hitre in velike izpremembe na vojaškem, političnem in narodnogospodarskem poprišču, odkar je cesar Karel zasedel prestol. Tudi v svoji neposredni okolici je cesar Karel izvršil popoln preobrat, prenovil je najvišje dvorne urade in zbral okrog sebe kot svoje najbližje svetovalce može, katerih nazori se skladajo z duhom sedanosti. Enake izpremembe so se izvršile in vodilnih političnih in vojaških mestih. Sploh je prišlo do veljave načelo, da se vrše imenovanja vodilnih mož le temeljni sposobnosti, da pridejo torej pravi možje na pravo mesto.

Ljudstvu so pa najbolj povseči odredbe, ki pričajo o veliki skrbi cesarja Karla in njegove soproge Cite za izboljšanje gospodarskega položaja ljudskih slojev, ki so vsled draginje živili in drugih nujnih potrebščin zares kruto prizadeti. Z neumorno energijo in neustrašenim pogumom se je cesar Karel takoj po nastopu vlade lotil dela, da se spravijo v red razpravne razmere ljudske prehrane in dal dotičnim državnim prizadevanjem nove moči in novega življenja. Prehranjevalni urad v njegovi sedanji obliki in dopolnilni skupni prehranjevalni odsek sta delo cesarja Karla. Kako krepko sta se cesar in cesarica osebno zavzela za omiljenje pomankanja premoga na Dunaju, je znano. Cesarju Karlu imajo zahvaliti revnejši ljudski sloji razne odredbe, ki jih je v zadnjih tednih ukrenil prehranjevalni urad in druge vladne oblasti za omiljenje gospodarske bede; marsikaj se še pripravlja. Tako je dal cesar velikodušno pobudo za velikopotezno skrbstveno akcijo vlade, ki ima namen, preskrbeti revnejšim ljudskim slojem živila po nizki ceni, za kar bo izdala več sto milijonov. Ravnotako se bodo na cesarjevo besedo zvišale vzdrževalnine za družine vpoklicanih. Čeravno bo kljub vsem tem odredbam splošna stiska le malo

izboljšana, vendar imamo v njih dokaz očetovske ljubezni in skrbi našega mladega vladarja za svoje ljudstvo. Koliko na boljšem bi bili danes, ako bi se bili tedanji merodajni činitelji že pred letom in še preje tako resno in temeljito lotili vprasanja o prehrani ljudskih slojev, kakor se to godi sedaj.

Danes se obrača boj državnih oblasti tudi proti pravemu in glavnemu provzročitelju neznosnih draginskih razmer: proti oderuškemu velekapitalu. To priča padec enega njegovih najmočnejših zastopnikov, bivšega guvernerja zemljiškega kreditnega zavoda Siegharta, potem poostreni nastop oblasti proti oderuštvu in navijanju cen, in sicer tako, da ne pridejo v klešče samo mali zločinci, marveč tudi velekapitalistični glavni krivci, ki se skrivajo za njimi, v prvi vrsti banke. Vse to nam jamči, da so se začeli v naši državi boljši časi za široke ljudske sloje, ki nosijo najtežja vojna bremena. Sam cesar je dvignil ljudsko stvar na svoj štiti, kaj čuda, da ga tudi ljudstvo obožuje.

Prav te dni smo dobili nov dokaz plemenitega cesarjevega človekoljubja. S posebnim poveljem je odpravil kazneni pripor pri vojakih. S tem je izginila iz naše armade in mornarice uredba, ki je bila pač morda umestna v časih najemniških armad, nikakor pa ne sedaj, ko nosi orožje celokupno ljudstvo. Mlademu cesarju se je upirala misel, da bi se na tak način kaznovali za prestopke ljudski sinovi, ki tvegajo kri in življenje za domovino in od katerih hrabrosti je odvisna usoda države. S to odredbo si je postavil cesar Karel neminljiv spomenik, saj je v moralnem oziru tako pomembna kakor odprava desetine in tlake.

Tako je naš mladi vladar že v tem kratkem času svoje vlade z neminljivimi čini dokazal, da ve ceniti človeka kot takega, da ve ceniti ljudske žrtve, da čuti z ljudstvom in za ljudstvo. Enak človekoljubni duh preveva tudi njegovo prevzeto soprogo cesarico Cito, ki mu je vredna družica na slavnem habsburškem prestolu. Bog ju vodi preko sedanjih težkih dni v lepšo srečnejšo bodočnost monarhije in njenih narodov!

Vojaški domovi in Kranjska.

Včeraj zvečer so se na povabilo g. dežel. glavarja dr. Iv. Šusteršiča zbrali v deželni dvorcu zastopniki duhovščine, dežel. zastopa, obč. sveta in meščanstva. V svojem nagovoru je povdarjal dežel. glavar, da se na inicijativno presvetlega vladarja sedaj povsod

snujejo vojaški domovi ter da je naša naloga skrbeti posebno za naše domače polke. Dežela je pripravljena ustanoviti en tak dom 17. pešpolku, 27. domobranskemu, 27. črnovojniškemu pešpolku in topničarskemu polku št. 7, za ostale naše domačine pa bi osrednji odbor posredoval, da dobe domačega čtiva in bodrila.

Obširneje je poročal o namenu vojaških domov dežel. odbornik msgr. dr. Lampe: Akcija za vojaške domove se je rodila iz potreb vojakovega življenja v vojski. V kakem duševnem razpoloženju je vojak zunaj, ko vojna toliko časa traja in je ločen od rodbine, biva v tujih krajih pomešan med druge narodnosti in v raznih položajih, ki jih ima danes vojak prestat v dušnem in telesnem oziru, razven tega mora prenašati, kar mu daje služba. Vojaški domovi hočejo skrbeti za vajakovo razpoloženje, njegovemu duhu dati nekaj, kar ga zopet razvedri. Duševno razpoloženje vpliva tudi na to, kak je vojak v službi. Kontakt naj vojak dobi s svoj domovino vojaški domovi naj mu bodo tolažnik, moralna oživiljača sila, nekaka hvaležnost zaledja za to, kar mora vojak prestat za domovino. Odrtno od sveta nima čisto vojak ne berila, nima kraja, kjer bi pisal, ne kraja, kjer bi se s prijatelji sestel. Vojaški domovi naj bi bili urejeni tako, da bi v njih dobil vojak nekako sliko svoje domovine. V Ljubljani naj se osnuje odbor, ki bo v zvezi s centralnim odborom na Dunaju, začrta naj program za naše razmere in izda oklice.

Nato je poročal preč. g. voj. superijor Klobovs, da se na naši soški fronti ustanavlja že 60 vojaških domov. Skrb ljubljanskega odbora naj bi bila, da povsod, kjer so slovenski vojaki, preskrbi za zvezo z domovino, posebno za slovensko čtivo. V Ljubljani pa naj se ustanovi večji vojaški dom, ki bi bil moral biti vsled različnosti vojaštva internacionalen. Tudi pri raznih maršformacijah naj ta odbor preskrbi za vojaške domove.

Po debati, katere so se udeležili prevz. knezoškof dr. A. B. Jeglič, dežel. glavar dr. Šusteršič, preč. g. superior Klobovs, župan dr. Tavčar, podžupan in dežel. odbornik dr. Triller, dežel. odbornik dr. Pegan, je bilo sklenjeno v prvi vrsti ustanoviti pri kadrih naših domačih polkov (v Judenburgu, Admontu, Rottenmannu, Radgoni) vojaške domove, v Ljubljani napraviti večji vojaški dom, pa poskrbeti tudi za naše vojake, ki so raztreseni po raznih frontah. Po-

jasnilo se je, da vsaka vojaška formacija vso opravilo vojaškega doma vzame s seboj, kamorkoli bo prestavljena in da se namerava ohraniti institucijo vojaških domov tudi po vojski.

Sklenilo se je osnovati: 1. centralni odbor za Kranjsko in 2. delovni odbor. Za predsednika centralnega odbora je predlagal župan dr. Tavčar dežel. glavarja dr. Šusteršiča, za podpredsednika je pa predlagal dežel. glavar župana dr. Tavčarja, za tajnika in blagajnika centralnega odbora pa dežel. odbornika dr. Pegana, Soglasno sprejeto. Deželni odbornik monsignor dr. Lampe je bil pooblaščen, da sestavi oklic in da v sporazumu s preč. g. voj. superijorjem sestavi delovni odbor.

Za vojake!

Po sporočilih vojaških duhovnikov je treba še bolj ko doslej skrbeti vojakom za berivo. Vojaki to sami čutijo in naravnost prosijo.

Tudi, če bi se upanje na bližnji mir kmalu uresničilo, bi bila še velika potreba, invalidi pa bodo še po vojski dolgo potrebni požrtvovalne pomoči.

Res se je storilo že neverjetno veliko; a zdaj mora pomagati še organizirano delo. Zato se je osnovalo v Ljubljani pri kn. šk. ordinariatu »odbor za vojaško berivo«. Ta bo knjige in denar za knjige sprejemal, pošiljalte glede primernosti kar najbolje sortirati in pošiljal vojnim kurantom.

Dunajski centrali za vojaško berivo (Zentralstelle für Soldatenlektüre), ki je doslej veliko razdala tudi slovenskim fantom, ne nameravamo dela odvzeti. Prosimo, naj nadaljuje svoje delo in priporočamo jo Slovincem v nadaljnjo podporo, ker se pri nji oglašajo za pomoč slovenskim fantom mnogi tuji kurati, ki bodo za nas komaj zvedeli. Ljubljanski odbor hoče le nanovo vzbuhati darežljivost in s primernim izbiranjem knjig v višji meri ustreči našim vojakom.

Obračamo se torej do rodoljubov, zlasti do duhovnikov, in lepo prosimo: a) Vsak pregledj svojo knjižnico, in odberi to, kar bi bilo za vojake koristno.

Ni treba pošiljati knjig, ki niso primerne za moške, ali ki so sploh brez vrednosti. Mohorskih knjig imajo vojaki zadosti, le kako tako knjigo izmed mohorskih se pošljite, ki je bolj zanimiva, ali večje koristi, da jo ljudje po večkrat radi berejo. — Molitvenikov vo-

LISTEK.

Svetobor.

23

Povest iz konca 11. veka. — Spisal P. Bohinjec. (Dalie.)

Mogočno so pljuskali valovi reke Sazave ob samostansko zidovje in opat Božeteh je slonel na ozidju nove grajene cerkve, gledajoč v daljavo, kakor bi koga pričakoval. Šumela je voda in ni čutil bližajočih se korakov za svojim hrbtom.

»Prečastni, kam plovejo tvoje misli?« se oglasi brnški škof.

»Opat se zgane, se zasučje in veselo vzklikne:

»O prejasni prijatelj, kaj te je zaneslo na Sazavo?«

»Stare pritožbe, stari grehi, gospod oče! Litomeriški proš me je ovadil radi slovenske liturgije.«

»Se mi je zdelo, da pride ta nemški valpet za tvoj hrbet. A ne boj se in moško zagovarjaj naše stare pravice na Višegradu! Saj Vratislav je naš, le ti nemški gospodje ga varajo in motijo,« govori opat.

»Nemci in latinci dobivajo vedno večji vpliv pri knezu in če pojde tako dalje, si ti zadnji opat sv. Prokopa na Sazavi,« prišavi Svetobor.

»O rad verjamem, češki knez! Na-

sprotnikov je vedno več in nihče tega tako ne čuti kakor sazavski opat. Saj že moji bratje niso več vsi tako zaupni do mene in slutim, da se že v samostanu snuje stranka zoper slovensko bogoslužje.«

»Vratislav ti je vedno udan, ne tako Jaromir.«

»Jaromir je ves nemški in on nam ne bo varoval naših svetinj. Opatiča pri sv. Juriju je Nemka in njegova desna roka. Njeni prijatelji pa sta brnska in olomuška knežinja. Te ženske kujejo železen obroč okrog naših pasov. Toda le pojdi, Svetobore, in neustrašeno brani naše častitljive starine.«

In Svetobor nadaljuje svojo pot. Ali zdelo se mu je, da ti obroči samostanski, ki so ga srečavali, niso več tisti kakor nekdaj in na njihovih ustnicah je čital nekaj posmehljivega in v njihovih očesih nekaj lakave veselosti.

Med in česnja so ležale na mizi, pripravljene za Svetobora in njegovega opoda. Toda brnški proš jih ni pokusil in hitro odrinil iz tesnih prostorov v širni svet.

»Ne veže me dosti spominov na matičko Prago, koder mi je tekla zlata zibel, odtujil sem se češki zemlji in zdi se mi, kakor bi me visoki cilji gnali na jug. Ali ta sazavski opat, ta Božeteh mi ne gre iz spomina in le on je, ki me še veže na češko zemljo,« pripoveduje Svetobor svojemu opodu, ko se pri izlivu Sazave v Vltavo obrne proti severu.

»Tudi mene ne mika češka zemlja, niti poljske planjave, pač pa se mi je priljubila Morava, ako nam bo obstanka ondi. Le ljuba Dražna mi ne gre iz spomina in ni ga dneva ne noči, da bi mi ne plavala pred očmi.«

»Ne obupaj, Dobrovit! Božja pota niso človeška pota in vse mi tako pravi, da tudi Dražno kod iztaknemo.«

»Ni moja kri, toda moja hči je, moje srce, moj zaklad, moje vse in dal bi življenje zanjo,« sanja Dobrovit pod sinjim nebom, vranca pa sta se stisnila in bežala bliskoma proti stovežati Pragi. Pred njima se je svital v daljini Višegrad, za njima pa se je zagrinjala sazavska dolina. Še so Svetoboru šumeli po ušesih valovi Sazave, še so se bliščali pred njegovimi očmi penete kaplje, bijoče po stenah samostana, migljala je luč v kapeli sv. Prokopa in čez reko mu je podajal svojo belo roko opat Božeteh...

»Ali se poslavljáš tudi ti, dedščina sv. Prokopa?« je vzdihnil Svetobor in se nehote ozrl tja na mogočno reko, ki se je valila kakor velikanska kača proti zlati Pragi.

Že so žarele od daleč strehe visokega Višegrada, že se je pokazovala hiša za hišo in belila se je bela cesta, ki je vodila na grajske strmine. Leseni mostovi so vezali bregove in prijazni otočki so pogledavali iz vodne površine. Kraljevi Vinogradi so se sitili s solnčnimi žarki, sedmeri griči so

se pokazovali na severu in Svetobor je zagledal na griču veličastne stavbe, ki so se spenjale kvišku. Cerkev sv. Vida je kipela s svojimi stolpovi proti nebu, knežja palača se je stegala nad bregom, tostran pa se je pokazala nad skalnato strmino Višegrada častitljiva stara cerkev sv. Petra in Pavla.

Po Starem mestu sta potnika krenila na strmi Višegrad.

S tisočimi čustvi, ki so pogrevali knežjo dušo, je Svetobor naznanil po Dobrovitu svoj prihod.

Stric Jaromir je sprejel nečaka s prijaznim in resnim obrazom. Brnški proš je nastopil tako, kakor bi gledal pred seboj življenje in smrt.

»Ti nam delaš ovire, moj sin, ker se poganjša za Cirilo - Metodijko liturgijo. Tvoj otec ni bil tak in je bil veren sluga rimske misli,« je govoril češki kancler brnskemu prošu.

»Tudi jaz služim sveti misli, ki preveva moje srce. Verem služabnik sem češke kronske in sv. otec mi je mogočen vladar, ki vodi sv. cerkev in moje srce mu je udano. Nič novega, nič nemogočega ni, kar preveva mojo dušo, in veselje ljudstva, ki mu preskrbuje slovenske duhovnike in uva- jam slovensko službo božjo. Stare so pravice češkega naroda, za katerimi teži moja duša, Nemec pa jih ne mara, ker jih ne razume, ker jih sam nima, ker nas podjar-muje...« (Dalie.)

jaki še vedno prosijo; po bolnišnicah imajo radi tudi večje molitvenike. Tudi nevezani bodo dobri, umazani pa nikakor ne bi bili umestni.

Prosimo velikodušnosti. Darujte tudi knjige, ki so vam ljube, če jih le morete utrpeti. Nikoli ne bodo storile boljše ko zdaj. Kdor se zmisli na običajno usodo knjig po lastnikovi smrti, bo še vesel, da jih zdaj tako dobro porabi. Praznina v knjižnih omarah, ki nastane po vaših darovih, vam bo dajala sladko zavest, da ste knjige obrnili narodu v najboljšo korist.

Pri razdeljevanju knjig bo odbor skrbel, da pridejo knjige večje vrednosti na take kraje, kjer bodo ustregle prav mnogim čitateljem.

b) Agitirajte tudi pri drugih rodoljubih, ki imajo kaj boljših knjig. Po mestih in trgih se navadno lahko dobe gospodične, ki z agitacijo veliko dosežejo. Kdor ne more dati nobene knjige, naj bi po možnosti kaj prispeval v denarju.

c) Vojak, kateri so posamezno razkropljeni po drugorodnih polkih so najbolj zapuščeni, a zanje bo ljubljanski odbor komaj zvedel. Zato prosimo duhovne pastirje, poizvedujte po takih vojaki in naročajte domačim, da naj jim pošljejo od časa do časa kako knjigo. Za molitvenike se ljudje navadno sami spomnijo; naročite jim gotovo še mariborsko brošurico »Nedeljski evangelijski«. Po desedanjih skušnjah so vojakom jako prikljubljene časopisi: »Slovenec«, »Domoljub«, »Mir«, »Dolenjske novice«, enega teh časopisov bi lahko naročili skoro vsakemu. Časopis se naroči najbolje za celo leto, vojak sam pa upravitelstvu pošilja nove adrese, kadar izpremeni kraj.

Gospode duhovne pastirje prosimo, naj nabrane darove kar sami pošljejo posameznim domačim vojakom, kadar vedo, da jim bodo ustregli in koristili.

Ne odložite te prošnje brez sklepa, da jo uslišite. Zamislite se v dušo trpečih vojakov in njih hrepenenja po domu; s kakšnimi čustvi bodo ti možje po končani vojski presojali neskribnost v domovini. Zdaj jim moremo trpljenje olajševati in mnogo koristiti, ne zamudimo izrednega časa, ki se ne povrne.

Odbor za vojaško berivo pri kn. šk. ordinariatu v Ljubljani

27. februarja 1917.

Hrvatski sabor.

Adresna debata.

Zagreb 6. marca.

Saborski zapisnikar prečita adresi kolicije in Starčevićancev.

Poročevalec Ljuba Babić Gjaljski pravi, da želi zjedinenje hrvatskega naroda v monarhiji, kar je v njenem interesu. Dvajseto stoletje bo prineslo enakopravnost vseh narodov. Hrvatska stoji v nerazdružljivi skupnosti z Ogrsko, ki nam mora pomagati, da izvedemo svoje težnje. Razmerje z Ogrsko je treba v marsičem popraviti. Poročevalec brani koalicio pred raznimi očitki.

Poročevalec Starčevićeve stranke pl. Hrvoj pravi, da je danes najmočnejše novo načelo narodnosti, katero je povdaril tudi hrvatski sabor. Na tem načelu so se dvignili Madžari, je Rusija osvobodila balkanske narode in je šla Avstrija v Bosno. Danes obe vojni stranki naglašati to načelo, ki je človeška pravica, in nihče nima pravice zadirati se v narodno življenje drugega. Tudi je to načelo edini temelj za razvoj monarhije. Temu načelu se imajo Madžari zahvaliti za nekdanje simpatije vse Evrope katere pa so sedaj zapravili. Država ki tlači narode, je izgubila pravico šteti še v številu kulturnih držav. Tako je tudi z Italijo, ki si lasti hrvatske kraje. Obžaluje, da se ni našel nihče, ki bi zavrnil te zahteve, čeprav jih je italijansko časopisje dostikrat prinašalo. Protestira proti naglašanju državne skupnosti v adresi večine, ki bi morala povdariti idejo hrvatskega državnega prava, česar pa ni storila.

Starčevićanci zahtevajo zedinjenje, svobodo in neodvisnost. Ideja militarizma ne more biti na potu zedinjenja naroda.

Čisti pravaš Vučetić ponavlja zahtevo po zedinjenju, dvomi pa, da bi se zedinjenje dalo izvesti v skladu z državno skupnostjo. Ugovarja, da bi z madžarsko pomočjo prišli do zedinjenja (Wilder: Ali je teh misli tudi dr. Horvat?) Dosedanji sistem mora pasti; prava moč naroda mora priti iz njega samega.

Priglasenih je več govornikov.

Vojaške vesti.

— Odlikovanja. Vitezki križec Franc Josipovega reda z vojno dekoracijo in z meči je dobil višji zdravnik 5. pp., dr. Vladimir Jelovšek. — Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo in z meči je

dobil nadporočnik 2. bos. herc. pp. Anton Rožič. — Vdružit je dobil ponovno Najvišje pohvalno priznanje major 97. pp. Jurij Pointner. — Najvišje pohvalno priznanje z meči so dobili: nadporočnik 87. pp. Rihard Liepold, poročnik 47. pp. Ignacij Gruden, poročnik 7. lov. baona Stanko Benedik in poročnik 3. pion. baona Franc Praxmeier. — Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje so dobili: rač. podčastnik 7. pp. Karel Kamolc, nad. stražmojster 13. dež. orož. pov. Ivan Zadnikar in stražmojster 12. dež. orož. pov. Andrej Napotnik. — Srebrni zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje je dobil tit. četovodja brzojavnega polka Viktor Arko. — Kraljevo saško srebrno Friderik Avgustovo svetinjo je dobil desetenik 97. pp. Romeo Trost. — Cesarski otomanski železni polumfeseec so dobili: predmojster Josip Jakomin, topničarji Josip Ferlan, Ivan Kovačič, Franc Rode, Miroslav Mojik, Peter Peklar, Anton Bajec, Josip Bužan, Anton Benčič, Ernest Černigoj, Josip Draginec, Ivan Hribnik, Pavel Kren, Franc Ramšak, Franc Poljak in Andrej Kamušček, vsi pri 7. trd. top. p. in topničar Josip Prešern, pri avtomobilni četi. — Srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste sta dobila štabni narednik Tuma Alfred in tit. četovodja Kurenčič Andrej, oba pri 20. lov. baonu. — Vdružit sta dobila srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste četovodja 5. drag. p. Kopajnik Ivan in lovec 20. lov. baona Saržec Pavel. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste so dobili: desetenik 5. drag. p. Haložan Peter; kadet 28. polj. havb. p. Orožen Franc; poročnik Bula Josip, enol. prost. tit. nadlovec Czechowski Oton, tit. četovodji Vrečko Karel in Torkar Jakob, patr. vodje Smole Franc, Eibl Josip in Vodusek Matej, tit. patr. vodje Marič Simon, Kružič Emil, Princ Miroslov in Mayerhofer Franc, lovci Božič Gregor, Mezgec Ivan in Cizelj Štef., vsi pri 20. lov. baonu. — Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: stražmojster Hegedič Štefan, tit. stražmojster Morizzi Ivan, desetenik Smerdel Andrej, dragonci Jonig Rudolf, Vresnik Alojzij, Goli Ivan, Miklavčič Alojzij, Sepec Marko in Moric Mihael, vsi pri 5. drag. p.; desetenik 97. pp. Pertol Anton; kadet Kunte Rudolf; podlovci Neuhold Ferdinand, Blaj Pavel, Pečovnik Emil; patr. vodji Smrekar Ivan, Gregorič Josip; lovci Gregovič Lukas, Trojar Franc, Zovko Ilija, Bastič Ivan, Pohlhammer Jurij, Škerjanc Franc, Matul Vinko, Črešnik Fr., Rus Franc, Skvarča Ivan, Reisinger Franc, Palalič Jovan, Koren Franc, Smrečnik Anton, Franc Peter, Jurič Silvester, Matijević Ivan, Knaus Josip, Gajšek Rudolf, Djondras Jovo in Prelesnik Josip, vsi pri 20. lov. baonu; poročnik Pirker Leon, četovodja Grafenauer Anton, desetenik Lušnik Valentin; tit. četovodja Huber Anton in pešca Vedenig Ferdinand in Maier Matija, vsi pri 7. pp.; desetenik Skodnik Ignacij, tit. desetenik Urh Andrej in pešec Ražem Anton, vsi pri 97. pp. — Železni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje so dobili: ognjičarja Ravnikar Josip in Šusteršič Franc, rač. podčastnik Mihelič Fr., ognjičarji Brečević Blaž, Dolenc Karel, Hrovat Rudolf, Verbanjšak Roman in Volarič Ferdinand, vsi pri 4. trd. top. p. — Železni zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje so dobili: pešec 87. pp. Gjurgjevič Josip; četovodje Pečar Josip, Plut Josip in Babuder Emil Ivan; tit. četovodji Čermelj Henrik in Ferant Anton; deseteniki Gajšek Vladimir, Maier Karel, Gregorin Rafael, Furlani Henrik in Lovšin Pet.; topničarji Naveršnik Filip, Vovk Avgust in Furlan Franc, vsi pri 4. trd. top. p.; pešec 97. pp. Černe Ivan; četovodja 3. sap. baona Krušec Alojzij.

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 6. marca. Uradno:

Močan dež je splošno oviral boj in prekinil tudi boj severno doline San Pellegrino. Ponoči so pričeli Italijani zopet z minami obstreljevati našo postojanko Costabella. Napadalni požarki Italijanov so se v našem zapiralnem ognju ustavili. Z ročnimi granatami smo odbili presenetljiv napad sovražnika na Colbricon.

Sovražnik je danes zjutraj pred Montie Sief izvedel večjo razsirelbo, a naše postojanke so ostale nepoškodovane.

Italijansko uradno poročilo.

5. marca. Na tirolski fronti 4. marca močnejše delovanje artiljerije od doline Travnigolo do Cordevole. Nad dolino San Pellegrino (Avisio) so naše čete s sijajnim napadom prišle v posesti močne postojanke v višini nad 2700 m na grmadi Costabella. Ugrabili smo 61 ujetnikov in zaplenili 1 strojno puško.

Na julijski fronti od časa do časa artiljerijske akcije. Naša artiljerija je povzročila škodo in požare v sovražnih vrstah v bližini Lastivnice (?) ob srednji Soči. Sovražne oddelke, ki so se skušali približati našim postojankam jugovzhodno od Vrtojbe, smo gladko odbili.

6. marca. V noči od 4. na 5. marca smo sovražne oddelke, ki so se skušali približati našim postojankam ob levem bregu doline Asso nasproti Campo Rovero in Delta (Maso), hitro zavrtili. Včeraj je naša artiljerija na odseku med dolino Travnigolo in Cordevole zopet uspešno delovala. V gornjem delu doline San Pellegrino (Avisio) je sovražnik dvakrat zaporedoma ljuto napadel od nas na grmadi Costabella osvojeno postojanko; obakrat je bil gladko odbit. Naši so zaplenili 1 top in še 1 strojno puško.

Na julijski fronti so minulo noč sovražni oddelki ponovili napad na naše postojanke južno od Vrtojbe. Bili so z občutnimi izgubami odbiti in so pustili nekaj ujetnikov v naših rokah.

Pred Gorico.

Goriško, dne 3. marca 1917.

Lahi so opetovano obstreljevali Prvino. Istotako je bil v sovražnem ognju Ozeljan. Nocoj ponoči in predpoldne močnejši topovski ognj. Danes popoldne zopet mirno.

Bitka na Goriškem.

Nek nevtralni vojni dopisnik piše: Več italijanskih poročil opisuje zadnje boje na Goriškem tako, da se mora poznavelec tega bojišča in njegovih razmer naravnost čuditi. Krajevna podjetja, ki so jih izvedle avstrijske čete pri Gorici, pri čemur so porušili nekaj italijanskih jarkov in ujele znatno število Italijanov, označujejo Italijani kot za avstrijske čete izgubljeno bitko. Bravec mora misliti, da so avstrijske čete z močeno silo poskušale ofenzivo, ki se je pa po začasnih krajevnih uspehih izjalovila. Bival sem zadnji čas ponovno na soški fronti, in ker poznam značaj teh bojev, pač lahko popravim te podatke. Pri vseh podjetjih, ki jih je med velikimi soškimi bitkami zabeležiti na avstrijski strani, ni nikdar šlo za ofenzivo, marveč le za sunke poizvedovalnih oddelkov, katerim se je ponovno posrečilo, da so na raznih točkah izboljšali fronto. Kjer se ni tako zgodilo, so se oddelki vedno po načrtu, ko so izvršili svojo poizvedovalno nalogo in porušili sovražne jarke, umaknili v svoje lastne postojanke. Ta podjetja so se pač večkrat razvila do hudih bojev, nikdar pa ne do bitke. Bitke — doslej skupno 9 — so se na Primorskem vedno razvile iz velikih prodiralnih poizkusov Italijanov, ki pa danes po 22 mesecih vojne niso prišli mnogo več kot 10 km — na goriškem odseku 4 do 5 km! — naprej. Da postavijo pomen italijanskih uspehov v pravo luč, skušajo Italijani dokazati, da je topografska razvrstitev goriškega odseka za avstrijsko ofenzivo izredno ugodna. Ali pa v resnici resno mislijo, da bi avstrijske čete tako ofenzivo izvedle z nekaterimi bataljoni, ki so poleg tega nastopali na različnih točkah in ob različnem času? Nasproti pa bi samostojno misleči italijanski bravec iz teh topografskih podatkih lahko spoznal nekaj, kar je »Agenzia Stefani« pred kratkim v poluradnem poročilu skušala utajiti ali vsaj prikriti: namreč, da potekajo avstrijske postojanke tik ob robu Gorice in da meso — ne samo s topništvo — popolnoma obvladujejo!

Strah Italijanov pred Conradom.

Lugano 6. marca. (K. u.) Prvo kratko poročilo o izpremembi v vodstvu generalneoa štaba avstrijske armade je italijansko časopisje z veseljem sprejelo, vendar se je veselje časopisja izpremenilo, ko so dobili besedilo cesarjevega lastnoročnega pisma, ki naznanja uporabo maršala barona Conrada na drugem važnem mestu. Listi so prepričani, da bo Conrad nastopil na italijanski fronti in predstavljajo maršala kot starega sovražnika Italije, ki je skupno s pokolnim nadvojvodo Franc Ferdinandom že l. 1908 in pozneje leta 1911 hotel napasti Italijo in ki je silno obmejno obrambo Avstrije proti Italiji izvršil v dolgoletnem delu s Trsta in južne Tirolske kakor tudi z dunajske centrale.

Listi so mnenja, da je bivši načelnik avstrijskega generalnega štaba izbran, da bo italijanski ofenzivi zadal odločilen udarec in se tolažijo s tem, da bo to danes prav težavno in da se bo Conrad moral merit s Cadorno ki ga pričakuje.

«Secolo» piše: Ta zagriženi sovražnik Italije, ki je v času obstoja trozveze obrambo proti nam izvršil na imponujoč način, prevzame tedaj višje poveljstvo v morebiti najvažnejšem trenutku naše vojske. Med tem, ko mi pričakujemo velikih vojnih dejanj, ima njegovo imenovanje poseben pomen.

Maršal Conrad zopet odlikovan.

Berlin, 6. marca. (K. u.) »Reichsanzeiger« poroča, da je nemški cesar podelil maršalu baronu Conradu pl. Hottendorf hrastov listič k redu »Pour le merite«.

Italijanska poročila.

Italijansko obstreljevanje Trbiža.

Dunaj, 6. marca. (K. u.) Kakor javlja politična korespondenca, poročajo italijanske tiskovne vesti o obstreljevanju kolodvorskih naprav v Trbižu, kar se je od naši strani že zanimalo. Kljub temu ih

je francosko časopisje prevzelo. Tako poroča »Temps«, da je kolodvor v Trbižu kup razvalin, železniška proga pa 1 km daleč uničena in preskrba nekaterih delov fronte z municijo in živili popolnoma onemogočena.

Tem trditvam nasproti bodi še enkrat pribito, da italijanska artiljerija med svojim zadnjim obstreljevanjem sploh ničesar zadela ni, niti v Trbižu, niti na kolodvoru.

Iz angleških listov je prišla zadnje dni v lastne liste brzojavka, da so plazovi poduli na tisoče avstrijskih vojakov na italijanskem, kraškem in alpskem ozemlju. Tudi ta vest je neresnična.

Fomanjkanje žita in železniških voz v Italiji.

Curib, 6. marca. (K. u.) V italijanski zbornici je govoril državni podtajnik za poljedelstvo in generalni komisar za živila, Canepa, o boljšem izkoriščanju obsežnih ozemelj in o izpopolnitvi kmetijstva. Pomiril je tudi skrb, da bi mogla ostati Sardinija brez žita. Niso vzrok obstoječe zaloge žita, marveč pomanjkanje železniških voz, da se ne more žita poslati povsod. V Genovi so zato porabili električno cestno železnico, da je ponoči vozila žito.

Lugano, 6. marca. (K. u.) Po uradnem poročilu je baje vsled plazov več italijanskih državnih železniških prog pretrganih. Kopičijo se vsi vojaški prevozi. Zato bo skozi tri dni ustavljen ves promet od juga proti severu.

Načrt italijanskih revolucionarjev.

Lugano, 6. marca. Najbolj zagriženo glasilo italijanskih vojnih hujskačev, »Popolo d'Italia«, je prineslo o stališču, ki ga namerava zavzeti po vojski, namigavanja, ki zaslužijo pozornost. List izjavlja, da bo po vojski med nazori in cilji vojski prijaznih revolucionarjev (to so »socialisti dissidenti«, republikanci itd.) in onih, ki so ustavovni vojni prijatelji (nacionalisti, prištasi Salandra in Sonnina) nastal globok prepad. Revolucionarji bodo po vojski svoj revolucionarni načrt odkrili, postavili v ospredje in se pri razpravi o vprašanju odgovornosti najodločnejše odpovedali konstitucionalnim in monarhističnim vojnim prijateljem.

Obstrukcija v Ameriki.

Obstrukcija v amerškem senatu.

»Reuter« poroča iz Washingtona: Senatorji demokratske skupine se bodo jutri dopoldne posvetovali, kako naj se omogoči konec razprave. 33 senatorjev je pripravljenih na vse, da zabranijo obstrukcijo. Pričakujejo, da bo višji državni prokurator na Wilsonovo željo v 24. urah odločil, če sme, ker kongres ni ničesar sklenil, predsednik oborožiti ameriške trgovske ladje za samoobrambo.

Nova Wilsonova poslanica proti obstrukciji v senatu.

Washington, 5. marca. Wilsonova nova poslanica deželi izvaja: Zadnje (64. zasedanje) kongresa kaže pri zatvoritvi po ustavi položaj, kakršnega še p.j. zgodovina naše dežele še ni poznala; da, podobnega tudi ni v zgodovini katerekoli moderne vlade. Neposredno pred krizo se nahajamo, ki obsega več varljivih in dalekosežnih možnosti, narodu nevarne, kakršnim nasproti se ni še nahajala nobena vlada v celi zgodovini mednarodnih zvez. Več kakor 500 med 531 člani obeh zbornic je pripravljenih in voljnih, da delajo. Reprezentantna zbornica je nastopila s pretežno večino, a senat ni mogel nastopiti, ker je sklenila mala skupina enajstih senatorjev, da ne sme nastopiti. Posamezni član lahko nastopi proti vsakemu dejanju, če je le telesno vztrajen. V sedanjem položaju je popolnoma zaustavljeno tako postavodajni, kakor tudi izvajalni del vladanja. Nesposobnost senata, da dela, je onemogočila najpotrebnejše postavodajno dejanje zasedanja v času, ko je bila potreba najnujnejša.

Ko je predsednik opisal ukrepe, ki jih niso mogli rešiti, je nadaljeval:

Ovir bi ne odstranil, če bi hotel sklicati 65. kongres na izredno zasedanje. Senati bi še vedno ne bil sposoben delovati. Volje in duha delovanju ne manjka. Morem le reči, da obstoji popolno združeno domoljubno hotenje. Senat pa ne more delati, če njegov voditelj ne doseže soglasnega dovoljenja. V inozemstvu bodo seveda dobili vtis, da druge vlade lahko delajo kar hočejo, ne da bi se jim bilo treba bati, da more naša vlada kaj storiti. Edino sredstvo je, da se senat tako izpremeni, da bo mogel delati. Sodim, da se smemo zanašati, da bo našel senat sredstvo za delo in da bo deželo obvaroval pred katastrofo.

Predsednik je tudi dovolil objaviti izjavo, ki izvaja: Položaj je postal še resnejši, ker more predsednik sicer po splošnih pooblastilih ustave veliko izvesti, za kar si je izposloval pooblastila kongresa, a gotova stara, še nepreklicana dolžnost obstoja, ki tvorijo praktično nepremagljivo

ovire in ki bi pooblastila lahko uničila. Omenjena stara postava je bila sprejeta leta 1849, da se je uredil odpor ameriških trgovskih ladij proti roparskim ladjam zasebnikov, a izključuje take ladje, ki so bile napadene po taki oboroženi ladji naroda, ki živi v prijateljstvu z Združenimi državami. Tehnično misljeno pa Nemčija ni v vojski z Združenimi državami, podmorski čoln so pa »oborožene državne ladje« Nemčije.

Wilsonova inavguralna adresa.

Washington, 5. marca. (Kor. ur.) Reuter: V inavguralni adresi je izjavil Wilson: Od začetka sem je vojska neizogibljivo vtisnila naši industriji in naši politiki svoj pečat. Na morju so nam zadali veliko krivico. Nismo želeli, da bi odgovorili s krivico in z žalitvami. Dasi so bila nekatera nam zadana zla neznosna, smo bili vedno prešinjani zavesti, da zase ničesar ne želimo, česar bi ne bili pripravljani, da zahtevamo za celo človeštvo; namreč pravico, svobodo, da moremo živeti in brambo proti organizirani krivici. V tem duhu in iz teh misli smo se vedno bolj pripricali, da mora biti naša naloga delati za ohranitev in za ojačenje miru. Oborožiti smo se morali, da smo zadovoljili veljavo našim zahtevam do gotove najnižje mere za pravico in svobodo postopanja. Trdno stojimo v oboroženi nevtralnosti. Zgodi se morebiti, da nas bodo okolnosti prisilile, da bomo morali aktivno braniti svoje pravice in da se bomo morali bolj neposredno udeležiti velikega boja. Naših nazorov in našega smotra pa ne more nobena reč izpremeniti. Ne želimo osvojevati in tudi ne pridobiti koristi. Ničesar ne želimo, kar bi bilo mogoče doseči le na škodo katerega drugega naroda. Nazaj ne moremo. Gre za našo lastno usodo kot narod.

Nastopali bomo za sledeče stvari: Korigiramo vse narode so enako prizadete z ozirom na svetovni mir in glede na politično stalnost svobodnih narodov, v enaki meri so zato vsi odgovorni zanj. Najvažnejše načelo miru mora tvoriti resnična enakost vseh narodov v vseh pravnih vprašanjih. Mir se ne more varno in pravilno naslanjati na navidezno pravno ravnotežje. Vlade morajo izvajati vso pravično moč od pritrilisti, ki jih vlada dajo. Morja morajo biti enako svobodna in prosta vsem narodom po postavah, ki naj se določijo po skupnem dogovoru. Oboroženje narodov se morajo omejiti na vzdrževanje notranjega reda med narodom in na varnost doma. Vsak narod je dolžan, da pazi na to, da se strogo in učinkovito potlačijo in prepreči vsak poizkus pomagati v drugih deželah kakoli revoluciji.

Složno priznajmo ta načela. V to novo slovo bomo zvarjeni s plameni, katerih žar nas bo osvobodil strankarstva in nesloge in nas združil tako v pojmovanju naših dolžnosti, kakor tudi v vzyišenem sklepu, da jo izvedemo. Pred vsimi ljudmi se moramo posvetiti veliki zadaci, ki jo moramo zdaj prirediti izdelavati.

Izprememba poslovnika.

Washington, 5. marca. (K. u.) Reuter: Senat je sklican jutri na sejo. Na dnevnem redu je nova točka poslovnika, ki omogoča, da se lahko razprava zaključí.

5 tisoč milijonsko brezobrestno posojilo Wilsonu.

Genf, 6. marca. »Matin« poroča iz Newyorka: Velike banke so Wilsonu ponudile brezobrestno posojilo pet tisoč milijonov dolarjev.

Delo za mir v Ameriki.

Genf, 6. marca. Iz New Yorka: Senatorja Stone in Man sta izjavila javen oklic, ki svari občinstvo, naj se ne vozi v zaprta evropska morja.

Rotterdam, 6. marca. Iz New Yorka: V državnem oddelku so zelo razburjeni, ker pacifisti nadaljujejo propagando za mir. Zadnje nedeljo je bilo v New Yorku zopet 17 shodov za mir.

Zakaj odlašati Wilson napoved vojske.

Basel, 6. marca. »Baseler Nachrichten« pišejo: Izključeno ni, da odlašati Wilson napoved vojske radi nepričakovanih uspehov nemške podmorske vojske. Za Ameriko in Nemčijo bi ne imela vojska nobenega smisla, ako se nahaja sporazum neposredno pred katastrofo.

Priprave Amerike na zahodu.

Newyorški »Herald« poroča: Priprave za zgradbo morskega arzenala v Tihem morju bodo kmalu končane. Gradili bodo tam večje in manjše ladje.

Pomožna vojna pristanišča na ameriški zahodni obali.

Ameriška vlada je sklenila, da priredi vsa trgovska pristanišča zahodne ameriške obale za pomožna vojna pristanišča.

V varstvo ameriških ladij.

Berlin, 5. marca. (Kor. ur.) »Vossische Zeitung« javlja: Ameriška vlada namerava poleg oborožitve ladij organizirati tudi poizvedovalno službo v ogroženih morjih. Poizvedovali bodo rušilci in posebne za boj s podmorskimi čolni določene ladje. Isti list poroča, da so obstrukcionisti v ameri-

škem senatu izjavili, da bodo Wilsona podpirali, če izbruhne vojska, a stavljene predloge smatrajo za preobsežne.

Američani oborožujejo trgovske ladje.

New York, 5. marca. Pod vodstvom podadmirala Usherja so pričeli oboroževati vse ameriške ladje, ki se nameravajo odpeljati. Pomorski poročnik Fulton in artiljerijski častniki nadzorujejo oborožitev. Senator Lodge je izjavil, da je kapitanom oboroženih trgovskih ladij zapovedano: »Strelja naj se na vsak sovražni podmorski čoln takoj, ko ga zagledajo.

Oborožitev ameriških osebnih parnikov.

Genf, 6. marca. »Petit Parisien« poroča iz Washingtona: Wilson je zapovedal, naj oborože osebne parnike.

500 topov za oborožitev ameriških trgovskih ladij.

»Central News« poročajo iz New Yorka: Začetkom bodočega tedna bodo v večja pristanišča pripeljali 500 7½ centimetrovskih topov, da oborožijo ž njimi trgovske ladje.

Vrhovno ameriško sodišče proti podmorskim čolnom.

Rotterdam, 6. marca. Najvišje sodišče v Washingtonu je odločilo, da so ameriški državljani med vojnjo na morju upravičeni nastopiti s strelnim orožjem. Sklep je naperjen posebno proti nemškim podmorskim čolnom.

Strah pred vohuni v Ameriki.

»Progres« poroča iz New Yorka: Izdali bodo odredbo, po kateri bodo vse sumljive inozemce odpustili z vseh mest, kjer se dela na oborožitev.

Odkrita zarota na Wilsonovo življenje.

V Hoboken so odkrili nameravani bombni napad. Franc Kolb, ki so ga prijeli, je priznal, da se je nameraval odpeljati v Washington, kjer je nameraval napad z bombami na Wilsona. V njegovi sobi so našli dve bombi.

Glasovi o naši notli Ameriki.

Berlin, 6. marca. (K. u.) Avstrijski odgovor Ameriki je napravil na politike izvrsten utis. Pravijo, da je nota najspretnejše in določno sestavljena. Potrjuje strneno delo avstrijske in nemške vlade tudi glede na način podmorske vojske, če bi bilo sploh to potrebno naglašati, ker sta itak Avstrija in Nemčija skupno napovedali neomejeno podmorsko vojsko. Politiki sodijo, da bo Amerika le težko ovrgla argumente note.

Köln, 6. marca. (K. u.) »Kölnische Zeitung« piše: Avstrijska spomenica ameriškim Združenim državam mora odpreti ameriškemu narodu oči o napetih potih, po katerih ga vodijo.

Združene države se pripravljajo na vojsko tudi proti Mehiki.

Bern, 6. marca. (Kor. ur.) Dopisnik »Petit Parisien« brzojavlja 5. t. m. iz Washingtona: Dasi je mehiškanski zunanji minister general Aquila uradno izjavil, da mehiška vlada ni sprejela nobene ponudbe od Nemčije, trdi ameriška vlada vztrajno, da je natančno poučena o obstoju nemško-mehikanske zarote. Stoji, da v sedanji uri ameriška vlada zapletljajev z Mehiko nikakor ne želi, a ne dvomijo, da Nemci v celi Mehiki s svojim vplivom delujejo. Vlada Združenih držav je o mehiškanski zadevi predobro poučena, da bi upala na trajnost prijateljskih razmer z Mehiko, če bi nastala med Združenimi državami in Nemčijo vojska. Ameriška vlada se pripravlja za vse možnosti.

Vojna moč Mehike.

Berlin, 6. marca. »Nationalzeitung« poroča: Član mehiškega poslanstva je izjavil, da ima Mehika 500.000 vojakov, Združene države pa le 200.000. Razmere med Mehiko in Japonsko so dobre. Mehika je kupila tri japonske ladje. Nasproti Nemčiji so Mehikanci prijazni. Dijaki nosijo v gumbnicah podobo cesarja Viljema. Splošno se v Mehiki želi zveza z Nemčijo.

Zimmermann o ponudbi Nemčije Mehiki.

Berlin, 5. marca. (Kor. ur.) Glavni odsek državnega zbora se je posvetoval danes o proračunu zunanjega urada. Nadalejevali so razpravo o zunanjih zadevah. Neki socialnodemokratski poslanec je grajal znana navodila nemškemu poslaniku v Mehiki. Državni tajnik zunanjega urada Zimmermann je obirno poročal o zasledovanih smotih. Rekel je med drugim: Samoobsebi umevno in upravičeno smo morali skrbeti za slučaj vojske z Ameriko, da dobimo zaveznike. Ne obžalujem, ker so izvedeli po ameriški objavi tudi na Japonskem za navodilo. Za vročitev navodil se je zbrala najvarnejša pot, s katero smo takrat razpolagali. Kako so Američani dobili besedilo, ki je šlo s tajnimi znamenji v Washington, nam ni še znano. To, da je

prišlo navodilo v ameriške roke, je nesreča, ki pa ne izpremeni ničesar na dejstvu, da je korak zahtevala korist domovine.

Najmanj upravičeni so ravno v Ameriki, da bi se zaradi našega postopanja razburjali. Pomoten bi bil nazor, a bi bil ta korak v inozemstvu posebno vplival. Smatrajo ga za to, kar je: za upravičeno obrambo v slučaju vojske.

Govornik narodne liberalne stranke je rekel, da v Ameriki nimajo nikakega povoda, da se posebno razburjajo. Saj se je ravno predsednik Wilson trudil, da bi bil vse nevtralec nahujskal proti nam. O tem ne govori, če bi ne bilo mogoče dobiti varnejše poti za izročitev navodil. Državnemu tajniku se more tim manj očitati, da se je zunanji urad premalo zanimal za Nemčijo ugodne zveze. Govornik socialno demokratske delovne skupnosti graja ves nastop. Odločno mu je nasprotoval govornik centra.

Govornik napredne stranke je grajal način, s katerim se je dogodek po časopisih naznanil javnosti. Razprava, če zadene krivda tudi našega veleposlanika, naj se odgodi in počaka, dokler ne bo grof Bernstorff prišel v Nemčijo. Govornik konservativne stranke je rekel, da se državnemu tajniku ne more nič očitati, marveč se mora odobravati, ker je krepko nastopil. Pritrdil mu je govornik nemške frakcije.

Delo podmorskih čolnov.

Norveški parnik Gurre potopljen. — 15 do 19 ljudi ugonilo.

Kristiania, 7. marca. (K. u.) Jutranji listi poročajo, da je bil na Severnem morju torpediran norveški parnik Hull, ki se je vozil na Severnem morju iz Bergena v Hull. Ugonilo je 15, po drugih poročilih pa 19 oseb; med njimi 2 Angležini: mati in hči, ki sta smeli na posredovanje angleškega konzulata potovati po ogroženem morju.

Zaplenjeni parnik, ki je vozil soliter.

Hamburg, 6. marca. Na Severnem morju je bil zaplenjen in priveden v Hamburg parnik »Livingstone«, ki je vozil na Angleško soliter.

Nizozemci kupili nemški podmorski čoln.

Nizozemska vlada je kupila tisti nemški podmorski čoln, ki je bil interniran v Amsterdamu.

Omejen uvoz vojnega blaga.

Ravnatelj arzenala v Cherbourgu je neuradno poročal nekemu pariškemu listu, da odkar traja poostrena podmorska vojska, so le štirje prekmorski parniki pripeljali strelivo v francoska pristanišča.

Nemške pomožne križarke na Tihem morju.

»Rusko Slovo« poroča iz Daljnega: Šest japonskih vojnih ladij lovi neko nemško križarko. Voznine na progi San Francisco—Japonsko—Vladivostok—Daljni so povišane za 10 do 12 odstotkov. Nekaj munijskih transportov ni došlo, a sodijo, da so se radi viharjev zakasneli.

Plovba španske.

Španski ministrski svet je prepoval listem poročati o prihodu in o odhodu ladij.

Prelom s Kitajsko?

London, 6. marca. (K. u.) Listi objavljajo sledečo brzojavko iz New Yorka: Iz Pekina se brzojavlja, da se je kabinet soglasno izjavil, da se pretrgajo odnosi z Nemčijo. Predsednik pa temu ni pritrdil in izjavlja, da ima po ustavi edinole on to pravico. Ministrski predsednik je odstopil, ostali ministri bodo najbrže storili isto. Odstop najbrže ne bo sprejet. Na stališču Kitajske nasproti Nemčiji se ni ničesar izpremenilo. (O vsebini ni niti v nemškem zunanjem uradu niti v dunajskem in berlinskem kitajskem poslanstvu uradnih poročil.)

Vojska z Rusi in Rumuni.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 6. marca. Uradno:

V Bukovini so se izjalovili ruski sunki. Južno Brzezanov smo odbili ponoči presenetljiv napad Rusov. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 6. marca. Veliki glavni stan:

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavarskega. Ponoči se je izjalovil napad Rusov na naše postojanke južno Brzezanov.

Bojna črta generalnega polkovnika nadvojvoda Jožefa.

Na vzhodnih slemenih Kelemen gora v južnih gozdih Karpatih smo odbili več ruskih stotni. ki so navadno

po živahnem obstreljevanju naše postojanke.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Rusi izpraznijo Odeso?

Krakov, 6. marca. »Nowa Reforma« poroča: Rusija pričakuje napada sovražnika iz južne smeri. Povsod se govori o tem, da bodo Rusi Odeso polagoma izpraznili. Ruski listi skušajo svoje bralce pomiriti in izjavljajo, da so poročila o izpraznitvi Besarabije pretirana. Položaj Rusije je v vsakem oziru slab.

Novi vpoklici na Ruskem.

Stockholm, 6. marca. Kontrolna komisija v Petrogradu je pripravila carja do tega, da je izdal ukaz, ki takoj vpokliče 17- in 18letne.

Na južnem Balkanu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 6. marca. Veliki glavni stan: Med Ohridskim in Prespa jezerom smo presenetili in ujeli francosko poljsko stražo.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Boji na zahodu.

Na vzhodni fronti postaja na ruski strani polagoma živahnjeje. Poizvedovalno delovanje sovražnika se je povišalo. Mestoma je več bataljonov močan oddelek napadel naše järke. Ker od srede aprila naprej večja podjetja na širokih odsekih fronte vsled južnega vremena niso izpeljiva, moramo že v bližnjem času računati z začetkom uvodnih ruskih napadov za pomladansko ofenzivo, če jo vodstvo ruske armade sploh namerava. Če bo znatna zakasnitev angleške ofenzive vsled izpraznitve nemških postojank ob Ancris kaj uplivala na ukrepe ruskega vojnega vodstva, se še ne more vedeti.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 6. marca. Veliki glavni stan: Na desnem bregu Somme je postal proti večeru topovski boj živahnjeji. Po bobnečem ognju je Anglež vzhodno Bouchavesnesa iznova napadel. Napad smo odbili, drugi angleški napad je preprečil naš uničevalni ogenj.

V ostalih odsekih bojne črte se je večinoma le malo streljalo, ker je snežilo. Polzvedovalci, ki so dognali, kje leži francoska postojanka pri gozdu Courieres nasproti črtam, ki smo jih bili tam priborili, so ujeli še 15 sovražnikov.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Razna poročila.

Novi mirovni posredovalci.

Madrid, 6. marca. Mehikanskemu zunanjemu ministru se je poročalo, da so se Carranzovim stremljenjem za mir pridružile ljudovlade Salvador, Honduras in Ecuador. »Nation« pripominja: Španska si je pridržala posredovanje. Mehika in dežele, ki so se ji pridružile, so dokazale, da se nečejo podvreči nadvladi združenih držav.

Kazen za Nemčijo.

Ženeva, 6. marca. (K. u. Minister Bisolatti se je s svojega potovanja v Pariz in London vrnil v Rim. Kakor je izjavil listu »Petit Parisien«, se je prepričal, da se kazen za Nemčijo dobro pripravlja.

Nemiri na Filipinskih otokih.

New York, 6. marca. Na Filipinskih otokih so izbruhnili krajni nemiri. V Manili so bili manjši spopadi.

Gospodarske beležke.

Opust enega brezmesnega dne. Z Dunaja poročajo: Ker je dovoz moke v posamezna velika konzumna središča zaradi začasnih neprilik transportnih razmer počasnejši in ker se odpadke moke zdaj ne more primerno nadomestiti z zelenjavo in s krompirjem, je urad za ljudsko prehrano ministrsko odredbo 1. septembra 1916, drž. zak. št. 285, glede na omejitve uživanja mesa in masti v toliko izpremenil, da smejo deželne politične oblasti v slučaju potrebe po prejšnjem odobrenju urada za ljudsko prehrano v prej omenjeni ministrski odredbi zapovedano prepoved o prodaji mesa in o kuhi mesnih jedi, ki obstojajo popolnoma ali deloma iz mesa, omejiti na dva dni na teden. En dan teh dveh, oziroma treh brezmesnih dni je dovoljeno prodajati in uživati ovčje meso.

Prehranjevalni nadzorniki. Včeraj je izšla naredba o prehranjevalnih nadzornikih. Za to službo so določeni politični upravni uradniki ali druge sposobne osebe. Podrejeni so neposredno uradu za prehrano. Podpirajo urade pri aprovizaciji in stalno poročajo osrednjemu uradu, kako se izvršujejo njegovi predpisi. Glavni nadzor

nik je polkovnik generalnega štaba Wal-lensdorfer.

Dobava štajerskega sena vojaštvu ni popolnoma ustavljena, ker se vlada ne more docela odreči štajerskemu senu, pač pa bo štajerska dala precej manj sene in slame in še to tekom petih mesecev. Zadnjič bo dala julija, ko je že nova košnja.

Krasni dobički. Avstrijska alpinska montanska družba je imela lani 24½ miliona kron čistega dobička. Dividenda bo 20,5%.

Prodaja kosti na podjetja in obrtnike je dovoljena samo potom centrale za kosti.

+ Domači zakol goveje živine na Kranjskem prepovedan. Ukaz c. kr. predsednika za Kranjsko z dne 4. marca 1917, št. 7505, s katerim se prepove domači zakol goveje živine, se glasi: Domači zakol goveje živine — izvzemši zakol v sili — je prepovedan. Ta prepoved velja tudi za teleta vsake starosti. Zavodom, podjetjem in kmetijskim obratom, ki imajo preživljati večje število oseb, zamore okrajno glavarstvo (mestni magistrat v Ljubljani) iz posebnih važnih vzrokov za vsak slučaj posebej dovoliti, da se smejo goveda in teleta iz lastnih hlevov klati in za prehrano v lastnem gospodarstvu porabiti. Dotična oblast mora tako dovoljenje vsakikrat takoj naznaniti deželni komisiji za ureditev prometa z živino na Kranjskem; naznanilo mora obsegati označbo podjetja, starost živine in vzrok dovoljenja za zakol. V sili izvršeni zakoli se morajo po dotičnih posestnikih takoj potom županstva naznaniti okrajnemu glavarstvu (mestnemu magistratu v Ljubljani). Naznanjene zakole v sili, o katerih se izkaže, da niso bili opravičeni, je smatrati za nedovoljene domače zakole. Prestopki tega ukaza se kaznujejo po § 17. ministrske naredbe z dne 17. septembra 1916, drž. zak. št. 321. — Ta ukaz stopi v veljavo z dnem razglasitve.

— Vžigalice po 8 vin. škatlica prodajajo sedaj v Belgradu.

Novo sredstvo za izdelavo mila. Nemški kemik Harries je dognal, da se more iz katranovega olja, ki se dobiva potom destilacije rujavlega premoga, delati milo vseh vrst, od najprostejšega do najboljšega toaletnega mila. Postopanje je že popolnoma proučeno, tako da je mogoče takoj začeti s praktičnim izkoriščanjem. Iznajdba je tem večjega pomena, ker se more z enakim uspehom uporabiti tudi olje vsebujoči skrilavec.

Zanimive izkušnje o ženskem delu. V neki švicarski tovarni so v oddelku za šivanje uvedli na vsakih 50 minut dela 10 minut počitka. Teh deset minut so morale delavke prebiti na prostem z igro in gibanjem. Pokazalo se je, da so delavke kljub tej zamudi več zaslužile, nego preje, in sicer je najslabša delavka opravila isto delo kakor preje, najboljša pa za 40 odstotkov več; povprečni višji zaslužek je znašal 25 odstotkov. Delavni čas je znašal 9 krat 50 minut t. je 7½ ure.

Beg z dežele v mesta. Nemški vojni urad v Berlinu je izdal na vse občine ta-le oklic: Možje in žene na deželi! Kmetsko delo je tudi delo za domovino! Bodite na to ponosni! Kdor pusti plug in beži v mesto, da bi zaslužil par grošev več, ni nič boljši kakor vojaški begun! Z besedo in z dobrih zgledom si prizadevajte ohraniti kmetijstvu take mehkužneže! Tudi v mirnih časih bi se moralo gledati na to, da bi se po možnosti omejili beg kmetkega ljudstva v mesta in tovarne!

— Izmenjava bakrenih strelovodov. K temu se pojasnjuje, da se izmenjajo samo bakreni deli, in sicer s popolnoma varnimi železnimi deli, ki bodo s cinkom, oljno barvo in enakimi sredstvi trajno zavarovani proti rji. Kdor bi si hotel iz kateregakoli vzroka sam preskrbeti nadomestne dele, to lahko stori ter da potem tudi snemanje in nadomeščanje izvesti na lastne stroške. V vseh drugih slučajih pa to na lastne stroške izvrši vojaška uprava.

— Prodaja bombažastega blaga in perlinih predmetov. C. kr. trgovinsko ministrstvo je v zmislu ministrskega ukaza z dne 31. avgusta 1916, drž. zak. št. 283, odredilo, da se sme v času od 2. marca 1917 do 2. aprila 1917 odprodati v prodaji na drobno nadaljnjih 5% po navedenem ukazu pod zaporo dejane bombažastega blaga in perila. Omenjeni odstotek se računa na podlagi zalog z dne 2. septembra 1916. Izrecno je opozoriti, da se predstojajoče dovolilo ne nanaša na blago in predmete, za katere so bile odrejene prisilne ponudbe po ministrskem ukazu z dne 13. aprila 1916. V ostalem so prodajni pogoji sledeči: 1. Prodajati se sme samo posameznim, neposrednim porabnikom v množinah do največ 20 metrov, oziroma pol tucata pri perilu. 2. Nadrobno prodaje cene za dopuščne množine ne smejo nikakor prese-gati cen, ki jih je posestnik dosegel v nadrobni prodaji, predno je stopil v veljavo ukaz z dne 31. avgusta 1916. 3. O teh prodajah se morajo voditi posebni zapiski, v katere se mora kontrolni organom, ki jih postavi c. kr.

trgovinsko ministrstvo, vsak čas dovoliti vpogled.

— Srbski moratorij. Glasom poročila ekspoziture c. kr. avstrijskega trgovinskega muzeja je bil v ukazniku c. in kr. vojaške uprave z dne 22. februarja 1917 razglašen ukaz o srbskem moratoriju z voljavnostjo od dne 1. februarja 1917 dalje. Prepis tega ukaza je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Primorske novice.

Marijina družba in begunci. Častita Marijina družba v St. Janžu je priredila igro »Prisiljen stan je zaničevan« v prilog goriškim beguncem. Čisti donesek 320 K je poslala »Posredovalnici za goriške begunce v Ljubljani.« Srčna hvala! »Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani.«

Darilo goriškim beguncem od naših vrlih vojakov podčastnikov pri turških zavezniških. Povodom malega sestanka pri turških zavezniških spomnili so se sledeči gg. podčastniki s primer-nim zneskom na njih nesrečne goriške rojake: Feliks Mejka, rač. podčastnik, Teodor Hartman, orož. stražmojster, Karel Valič, Štefan Renčelj, Rajko Gru-den, naredniki, Karel Prinčič, četovodja, in Štefan Bavdaž, desetnik, in želi-jo, da bi jih obilo posnemalo. Tem hraprim braniteljem naše domovine se »Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani« najtopleje zahvaljuje.

Upokojen je poveljnik vojnega pri-stanišča Pulj admiral pl. Chmelarž.

Smrtna kosa. Pretekli teden je umrl v vojaški bolnišnici, v katero je bil pripeljan iz Admonta, uradnik goriškega »Monta« Alf. Caligaris, doma iz Štandreža. Ravno na dan smrti mu je došla vojaška odpust-nica. — Umrl je v vojaški bolnišnici v Rot-tenmannu Anton Kral iz Gorice. Svoj čas je bil izvrsten cerkveni pevec. — V Podbrdu je v visoki starosti umrl g. Štefan Bizjak, posestnik. — Umrl je v Gradcu vo-jak 97. pešpolka Bernhard Cencič. — Umrla je na Reki gospa Albina vdova Rak-Poščič, velika dobrotnica revežev.

Županstvo Grgr — Ravnica ponovno opozarja, naj slehern gospodar (gospodinja) nemudoma naznani sedanji naslov, ker se gre za lastni interes v zadevi begunske podpore ter za odpošiljatev došlega plačila za vojaštvu izročene kotlovine in za razne občinske potreščine v uradovanju. Na razna vprašanja glede obdelovanja polja se vas tem potom obvesti, da je to prevzela v svoje področje vojaška uprava s sledečim pogojem: Dogovorno s politično oblastnijo se preskrbijo semena, od skupne pridelke izročijo dve tretjini dela posestnikom, tretji del pridržijo vojaštvu. V slu-čaju da bi se vojaštvu pomaknilo za so-vražnikom, ostanle vsi pridelki posestni-kom proti plačilu vsejanega semena. Da težko pričakujete vrnitve v ljubo, nepo-zabljeno domovino, vam verjamemo, toda za tekoči mesec vam vojaška oblast vr-nitve ne more pod nobenim pogojem do-voliti. Svetujemo vam, blagovolite še ta trenutek potrpeti, ker je upati, da se stvar za nas ugodno preobrne, in vam bo zopet vsem dovoljeno skozi domača okna gledati našo ljubo sv. Goro. Vsem prisrčne po-zdrave pošiljata Andrej Doljak, župan; Fr. Milost, tajnik.

Ne na slepo. »L'Eco« piše: Temeljem novih ministerialnih odredb je beguncem olajšano zapustiti begunske tabore in si drugod poiskati bivališče in zaslužek. Sedaj bi večina najraje takoj zapustila begun-ske tabore, ki se ljudem ne morejo priku-piti, kar je umevno. Vendar naj si vsak dobro premisli, predno se odloči zapustiti taborišče. Predvsem izgubi potem vsako pravico do prispevkov, ki jih daje država beguncem in se mora preživiti izključno z lastnimi sredstvi ali lastnim zaslužkom. Da-lje treba pomisliti, da so sedaj glede živil in drugih vsakdanjih potrebščin razmere zunaj taborišč veliko slabše in težavnejše, nego so bile lani in predlanskim. Zlasti ženske z otroci naj bodo previdne in naj ne silijo na slepo iz begunskih taborov.

— Iz begunskih krogov. Zatičina na Dolenjskem, 5. marca 1917. Letos imamo precej hudo zimo. V jeseni je mnogo deže-valo, tako da je bila zemlja popolnoma prenasličena vode, a sedaj, v zimi, pa je snežilo jako pogostoma in imeli smo nad tri četrtine metra snega. Nastopili so pa mi-lejši dnevi; žarko sonce je začelo prijetno sijati in nas ogrevati, sneg je skopneval in ptički, senice, ščinkovci i. dr., so prepe-ovali. Prikazale so se trobentice in zvonč-kov je že veliko. Otroci jih nabirajo, de-lajoč šopke. Tedaj lepa spomlad se nam bliža. Veselja in dela čas je tu. Vzklikali smo: Novo kljše spet življenje in vse na novo zopet oživi. A glej šmental! Danes zopet sneži, in Levstik bi rekel: »kakor bi berače trgal.« Upamo, da ta sneg ne bo imel obstanke, kajti bližamo se celo letni (koledarski) spomladi in tudi zime mora biti konec. In ko se tako bližamo spo-mladi, tudi hrepenec po blašem miru, gle-

damo v bodočnost ter želimo in rekamo: »Mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!« Tako upamo, da bodo naši velezmojni vojskovodje kmalu prispeli do tako zaželjene-ga miru. Na naši strani je pravica in pra-rica mora zmagati; prej ali slej pravica zmagaja; ona se ne da — pokopati. Nemški rek pravi: »Wer die Wahrheit will begra-ben, der muß viele Schaufeln haben.« Tako jel in zato z zaupanjem gledamo v bodoč-nost. Ko bode Anglež štel denar, katerega bo moral oddati, mu bode prišel v spomin citat: »Beim Geldbeutel hört die Freund-schaft auf.« Spoznal bode »bluff« svojih zaveznikov ter šele potem osvedočen o na-pačni politiki, ki ga je vodila na kriva pota. Qui potest capare, capiat!

Zalostni pojavi. Zalibog, pričeli so se množiti oni žalostni pojavi, ki spadajo v kazensko poglavje detomora. Zopet dva žalostna slučaja. V nedeljo, dne 25. febr. so našli v Batah truplo novorojenčka z od-rezano glavo. Dete je bilo živo in zdravo rojeno. Pri Lokvah na trnovski planoti pa je našel nek vojak truplo drugega novoro-jenčka in sicer pod neko skalo. Otrok je ležal tam od pol meseca do enega meseca in je bil ves razjedel od raznih živali. Obem zločinkam so na sledu.

Na bojišču pri Gorici je padel stotnik Herman pl. Nemec, poveljnik baterije in pilot.

Išče se konjski hlapec in postiljon. Pojasnila daje »Posredovalnica za go-riške begunce v Ljubljani«, Dunajska cesta 38.

Iz vojnega ujetništva.

Iz ruskega ujetništva

se je oglasil zopet vojni kurat Andrej Mar-tinčič. Z njim se nahajajo v taboru v Sa-mari ti-le Slovenci, ki pošiljajo vsem do-mačim najlepše pozdrave: Anton Melik, Ljubljana; Martin Vidic, Vel. Lašče; Matija Likon, Postojna; Anton Tončič, Istra; Anton Samsa, M. Buje; Anton Franca, Mo-vraž pri Buzetu; Ivan Modic, Vel. Lašče; Bajec, Zatičina; Ivan Lenček, Brdo; Savnik, Vrhnik; Anton Štefančič, Vipava. Tudi kurat Martinčič pozdravlja vse prijatelje in znance.

— Iz italijanskega ujetništva pošiljajo pozdrave: Poddesetnik Martin Pavšič iz Zelene jame; Andrej Habjan iz Most; Ja-nez Volk z Brezja; Jakob Bukovec iz No-vega Ljubna; Oskar Juretič iz Livka pri Kobaridu, vsi od domačega 27. dom. pp.

— Slovenski učitelji v vojnem ujetništvu. V ruskem vojnem ujetništvu se nahajata učitelj Josip Volmar iz Cezanjov pri Ljutomeru in nadučitelj Fran Šegula iz St. Lenarta nad Laškim tgom; v italijansko ujetništvo je prišel učitelj Maks Varl iz Jarenine.

— Smrt v ujetništvu. Rdeči križ po-roča, da je dne 28. novembra 1915 v Smar-kantu na Ruskem umrl dne 14. septembra 1873 v Kobilah pri Leskovcu rojeni posest-nik. Franc Božič. — Ostala je vdova Te-rezija in osmero otrok.

Uradni izkazi izgub.

— Iz seznama izgub št. 527. Inf. Gju-govac Anton, 7. pp., 3. nad. s., Trst, 1895, ujet; inf. Hribar Matija, 7. pp., 4. nad. s., Velikovec, 1876, ujet; inf. Kralj Anton, 7. pp., 3. nad. s., Trst, 1886, ujet; inf. Krušič Josip, 26. črnovoj. pp., Ptuj, 1874, ujet; inf. Lesjak Josip, 7. pp., 5. s., St. Vid, Koroško, 1891, ujet; podtopničar Lopič Alojzij, 3. črnovoj. top. oddelk, St. Ilj v Slov. goricah, 1873, ujet; inf. Mozetič Franc, 3. dom. pp., 4. s., Volovsko, 1894, mrtev (9/9. 1916); inf. Oblak Josip, 7. pp., 3. nad. s., Veliko-vec, 1889, ujet; podtopničar Privšek Ivan, 3. črnovoj. top. odd., St. Rupert pri Celju, 1876, ujet; inf. Purič Mihael, 5. dom. pp., Veliki Repen, 1891, mrtev (8.—9/8. 1916); inf. Stiličoj Ludvik, 7. pp., 1. nad. s., Me-dana, 1893, ujet; inf. Škrobar Mihael, 26. črnovoj. pp., Maribor, 1875, ujet.

— Iz seznama izgub št. 530. Pra-porščak 26. dom. pp. Franc Sever, pri-deljen 9. lov. baonu, Ljutomer, mrtev (10. okt. 1916); poročnik Oton Siana, 87. pp., Gradec, mrtev (10. okt. 1916); enol. prost. poddes. Leopold Brožič, 17. pp., Idrija, ujet; enol. prost. poddes. Karel Gornik, 17. pp., Sodražica, ujet; enol. prost. desetnik Milan Kuder, 17. pp., Novo mesto, ujet; enol. prost. desetnik Franc Poljanec, 17. pp., Krško, ujet; enol. prost. tit. narednik Josip Šetine, 87. pp., Brežice, mrtev (30. sept. 1916); enol. prost. tit. desetnik Leopold Smole, 17. pp., Kočevje, ujet.

Dnevne novice.

— Peto vojno posojilo in Kranjska. Na 5. vojnem posojilu je bila na Kranjskem podpisana vsota 49,655.094 K. Nasproti uspehu pri 4. vojnem posojilu z 39,874.480 kron je bilo skoraj deset milijonov več podpisanih.

— Slovenska služba božja v Gradcu. Iz Gradca nam poročajo: Dne 4. marca je bila slovenska služba božja zopet obilo ob-

iskana. Z veliko pobožnostjo so naši ljudje molili in poli sv. križev pot. Prihodnja slo-venska služba božja 25. marca ob navadni uri. Praznik M. B., patroninij te cerkve, bomo posebno slovesno praznovali. Slo-venci, pridite v obilnem številu!

— Slavica. Katalog št. 10 knjigarne in antikvarijata Rudolf Hönhn, Leipzig, Gu-stav Freytag, str. 40, prinaša seznam knjiž-nice pokojnega profesorja dr. K. Štreklja; zadnja zaporedna številka je 3275. Pod šte-vilko 336 so »Slovenske narodne pesmi« z lastnoročnimi pripombami pokojnega zbi-ratelja in urednika. Nekaj čudnega je, da se za Štrekljevo zapuščno slovenska jav-nost ni brigala, da je in bo marsikaj zani-mivega obsojeno k večni pozabi in neod-kritju. In kdor zdaj kupi, plača mnogo dražje, kot pa bi bil plačal v začetku.

— Slovenski junak. Za neustrašenost pred izdajalskim Lahom je dobil bronasto hrabrostno svetinjo Martin Plonko iz Ko-lobja pri Celju. Čestitamo. — Tovariši.

— Pesnik in katehet g. Franjo Neu-bauer nevarno obolel. Iz Mirne poročajo: Pesnik in katehet, g. Franjo Neu-bauer, je 18. febr. t. l. vsled nevraste-nije (hude živčne bolezni) smrtno obo-lel. 5 ur se ni zavedel. Hvala Bogu, da je bil slučajno zdravnik tu, ki mu je pomagal. Zdravili so ga trije zdravniki. Zdravje se mu je zboljšalo. Ker dobiva pisma, naj novo službo v Zemunu takoj nastopi, četudi še ni ozdravel, je hotel želji ustreči. Danes, 5. marca se mu je bolezen vidno poslabšala. Zato po-trebuje daljšega dopusta. Želimo, da tako priljubljeni gospod skoro okreva.

— Premeščen je začasno c. kr. učitelj razpuščenega pripravljalnega razreda na idrijski realni Engelbert Gangl na srednje-šolsko pripravljalnico na Proseku.

— Iz ljudskošolske službe. Za provi-zorično učiteljico v St. Vidu pri Vipavi je imenovana suplentinja Ema Rudolf; name-sto obolele učiteljice Franciške Vilhar bo sup-lirala v St. Petru na Krasu prov. učite-ljica Pavla Herbst; namesto obolele učite-ljice Marije Kavčič-Urbanič bo sup-lirala v Travi poizkusna kandidatinja Marija Ste-pančič; namesto obolelega nadučitelja Friderika Nehani bo sup-lirala v Trebnjem suplentinja Stanislava Budna; namesto vpo-klicanega nadučitelja Avgusta Korbar bo sup-lirala v Preserjih suplentinja Marija Špan, definitivni učiteljici istotam Tereziji Grebenc je pa začasno poverjeno šolsko vodstvo.

— Zopet potres. Iz okolice Cerklje pri Krškem: Dne 4. marca okrog ¾ 7. uro je obiskal našo okolico zlasti Skopice in Krško vas, močan 1 minuto trajajoči potresni sunek. Pozemelsko bobnenje se je močno slisalo. — Iz Brežic poročajo, da so ond 5. t. m. ob 6. uri 19 minut čutili zopet mo-čan potresni sunek, ki je trajal osem se-kund. Prvotno škodo je ta sunek še po-večal.

— Otrok zgorel. Dveinpolletni sin ru-darjeve žene Ane Babič v Lokah, občina Aržiše, je prišel, ko je bil za hip sam v sobi, preblizu železne peči, kjer se mu je vnela obleka ter je dobil take opekline, da je še tisti dan umrl.

— Človeško ložanje so našli delavci v gozdu Kozjek pri Brežicah; bila je pol me-tra globoko pokopana, najbrže šele pred nedavnim.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berlin, 6. marca. Uradno: Izvzemši bojov na predpolju v ozemlju Ancre nobenih posebnih dogodkov.

Ljubljanske novice.

Ij Za prehrano revnega prebivalstva v Ljubljani je dovolil deželni odbor vojvo-dine Kranjske za leto 1917 iz deželnih sred-stev 10.000 K podpore.

Ij Šestih je odlikovan stotnik v gene-ralnem štabu g. Anton Lokar, sin gospoda nadučitelja v pokoju Ivana Lokarja iz Ljubljane. Bolgarski kralj mu je podelil novo ustanovljeni vojni zaslužni križ z voj-no dekoracijo. Že prej je dobil dve avstrijski, nemško, bolgarsko in turško odliko-vanje.

Ij Odlikovana učiteljica. Učiteljici na mestnem dekliškem liceju v Ljubljani Ma-riji Weßner je podeljen zlati zaslužni križec.

Ij Črnovojna pregledovanja letnikov 1891—1872. Dne 10., 11. in 12. marca se vrše v Mestnem domu, v mali dvorani, črnovojna pregledovanja letnikov 1891—1872. Črnovojnikom je priti snažnim in treznim na pregledovanje in jim je prinesli seboj legitimacijske liste in druga izkazila, ki jih rabijo za morebitno olajšavo kot enoletni prostovoljci. Posebno se pa opo-zarja, da se bodo črnovojniki, ki bodo ne-opravičeno izostali od pregledovanj, izro-čili najbližnjemu domobranskemu sodišču.

Ij Prepovedano razsvetljevanje izložb. C. kr. policijski ravnateljstvo poroča: Na podstavi § 15 min. naredbe od 8. februarja 1917, drž. zak. št. 18, se prepoveduje do nadaljnjega vsako razsvetljevanje trgovsko-obrtnih izložbenih oken in izložbenih oma-ric. Prestopki te prepovedi se kaznujejo

na podlagi § 19 omenjene naredbe z globami do 200 kron ali z zaporom do 3 mesecev, v ponovnem slučaju ali pa pri obtežljivih okoliščinah z globo do 5000 kron ali pa z zaporom do 6 mesecev.

Iz c. kr. mestnega šolskega sveta. Oredni seji c. kr. mestnega šolskega sveta, ki se je vršila v torek, dne 20. februarja 1917, je došlo sledeče poročilo: Pripoznajo se petletnice, in sicer: učiteljica Mariji Cerarjevi in Serafini Hubadovi I. provizorna, učitelju Pavlu Gorjupu V. in učiteljici Leopoldini Kumpovi I. provizorna. Sklene se, več prošelj stalno nameščenih učiteljev za podaljšanje dopustov c. kr. deželnemu šolskemu svetu priporočiti v ugodno rešitev. Razpravlja se o prošnjah za remuneriranje začasnega pouka in se sklene predložiti primerne nasvete. Razpravlja in sklepa se v dveh disciplinarnih slučajih. Prošnja neke otroške vrtnarice za definitivno nameščenje se odstopi občinskemu svetu v pristojno uradovanje. Nasveti radi slovesnega praznovanja nastopa vladanja cesarja Karla I. in presvetle cesarice Cite po šolah se predlože občinskemu svetu. Nasvetom lokalnih konferenc radi izključitve nekaterih učencev in učenk v smislu §§ 82 in 85 dokončnega šolskega in učnega reda se pritrudi. Zajedno je pa vsem šolskim vodstvom naročiti, naj bodo pri utemeljevanju takšnih nasvetov zelo temeljita in vestna, naj sploh v interesu stvari same jemljajo to zadevo s skrajno previdnostjo in natančnostjo ter stavijo takšne predloge v smislu predpisov ondi, kjer je zares sila. Potem ko se pojasni še nekaj internih zadev vzgojnega in ekonomskega značaja, zaključijo predsednik sejo.

Iz Za aprovizacije revnih slojev so nadalje darovali: Neimenovan trgovec ponovno 1000 K, Ljudska posojilnica v Ljubljani 500 K, dva neimenovana trgovca iz neke provizije in stave 425 K, ravnateljstvo mestnega užitinskega zakupa iz neke dohodarstvene kazni 135 K 24 vin. in gosp. knjigovodja Mestne hranilnice Franc Pretnar s soprogo mesto venca na krsto g. Heleni Stroj 30 K.

Iz Boj proti tuberkulozi. Ustanovitve oskrbovalnic. Da se čim uspešneje vodi boj proti tuberkulozi, je zaukazalo ministrstvo za notranje zadeve, da se po vseh kronovinah ustanove oskrbovalnice za tuberkulozne. V to svrhu je vsled razpisa c. kr. deželne vlade za Kranjsko povabil g. podžupan dr. Karel Triller v petek dne 2. marca t. l. v mestno posvetovalnico merodajne faktorje na razgovor in posvetovanje. Zastopani so bili: Deželni odbor kranjski po g. dr. Dolšaku; Deželno in gospejno pomočno društvo Rdečega križa za Kranjsko po c. kr. okr. glavarju v p. in predsedniku Rdečega križa g. Gustavu Del Cottu in po c. kr. višjem okr. zdravniku g. dr. Alfredu Mahru; Pomočno društvo za bolne na pljučih »Viribus unitis« po g. c. in kr. polkovnem zdravniku dr. Demetru Bleiweisu vitez Trsteniškem; Vincencijeva družba po g. kanoniku dr. Grudnu; Okrajna bolniška blagajna ljubljanska po gg. Rožanc, Hlebš in Zore, in Društvo za otroško varstvo in mladinsko oskrb po g. mestnem fiziku dr. Otmarju Krajcu. Sprejet je bil predlog, naj Pomočno društvo za bolne na pljučih »Viribus unitis« svojo že obstoječo oskrbovalnico v smislu ministrskega ukaza razširi in naj se gotovi faktorji kot mesto, dežela, Rdeči križ, razni obrati in bolniške blagajne naprosijo, da podpišejo to blagotvorno napravo, da bo lahko uspešno vodila boj proti tuberkulozi.

Iz Umrli so v Ljubljani: Ema Žagar, delavčeva hči, 2 leti. — Karel Lutman, krojač, 72 let. — Jakob Ban, črnovojniški pešec.

Iz Mleka se dovaža mestni aprovizaciji sedaj tako malo, da je včasih krita komaj četrtina nakazil. Nakazanega je v vojnih prodajalnah približno 1000 litrov, od tega na rdeče nakaznice za dojenčke 350 litrov. Ker pa se mleka pripelje večkrat komaj 240 litrov, ni več mogoče kriti niti potrebščine dojenčkov in težkih bolnikov. Tudi ni za enkrat nikakega upanja, da bi se te razmere zboljšale. Če mleka ni, naj zaradi tega stranke ne mučijo prodajalk. Če jim ta enkrat pove, da se na rumena, bela in višnjeva nakazila ne bo točilo ničesar, naj ne silijo več vanjo. Prodajalke tudi niso obvezane poslušati žalitve. Če se kdo želi pritoževati, naj pride v aprovizacijo na Poljansko cesto. Odvzelo se bo vsakomur še to nakazilo, ki ga ima, če bo poskušal nastopati z grobostjo in zmerjanjem, kot se je to v par slučajih zadnje dni zgodilo. Toliko v splošno vednost in ravnanje. — Tako se nam piše z mestnega magistrata.

Iz Ali res n. i. od pomoči? Doma ostali pošiljajo svojim dragim, ki so vpoklicani, a se nahajajo še v zaledju, razne potrebščine, kakor kruh, tobak, perilo in drugo, toda dannadan se čujejo pri-

tožbe, da vse sploh ne pride v prave roke, če pa že željno pričakujejo siromak kaj dobi, ni v zavoju niti petine, drugo je pa vse izginilo. Ne drži ne zaboj, ne zavoj, ne košara, tatinske roke vse dosežejo. Kje je krivda, nam ni znano, vsekakor bi se pa po našem mnenju vendar dalo nekaj ukreniti ter priti v okom tem mnogoštevilnim nepoštenostim! Ljudje pritrirajo sami sebi, samo, da bi ugodili prošnjam svojcev, toda mesto v te, pride poslano pa v tatinske roke.

Stanje ogrskih Slovakov.

V madžarskih listih je izšla vest, da je nadzornik novohradskega starešinstva evangelske cerkve v slovaški Okolycsani izdal oklic, v katerem se med drugim trdi tudi sledeče: »Na konferenci duhovnikov avgusta 1916 je bil soglasno sprejet moj predlog, da se 400letna jubilejna proslavitev reformacije l. 1917. uporabi za povečano cerkveno delavnost. V tem svojem govoru sem izrazil tudi željo, naj bi se tudi zaradi posebnega priznanja ogrski vojski, ki je junaško izvrševala svojo vzvišeno nalogo in zaradi hvaležnosti nasproti ogrski domovini storilo vse, da se v tistih slovaških cerkvenih občinah, ki so že pomadžarene ali se pridno pomadžarujejo, stavno upelje tudi madžarska služba božja. To smo dolžni storiti tudi vsled spoštovanja nasproti uradnemu jeziku ogrske države in izkušnje, da so zreli v večini slovaških cerkvenih občin naši verniki za madžarsko službo božjo, da večinoma popolnoma razumejo madžarski jezik in ga popolnoma obvladajo. V večini šol pišejo in bere naši kmetje samo madžarsko. Tej rodoljubni delavnosti se moramo zahvaliti, da večina naših vojakov slovaške narodnosti, ki se bore v svetovni vojni, niso sposobni pisati slovaško, zato se poslužujejo v pismih svojim rojakom madžarskega jezika; temu se moramo zahvaliti, da se v naših vaseh ne sliši nič več slovaškega petja, da v nedeljah in praznikih zbrana slovaška mladina poje le madžarske pesmi in da vsaki dan na polju in v gozdu odmevajo madžarske pesmi. Kakor se vidi, dajejo naši verniki, naše ljudstvo najboljšo prilagoditvijo in najlepše dokazujejo svojo sposobnost, da se jim govori v madžarskem jeziku.« Na to pristavljajo praški »Narodni Listy«: »Novohradski županija je napolnoma madžarska, a tudi drugače so v nji madžarski jezični otoki. Tu žive takozvani Poloci (Polonci), ki so našli v Mikszathu svojega pesnika. Novohradski Slovaki zelo trpe od naravne madžarizacije, ker se jezikovna meja vleče skozi županijo in tisti, čeprav so precej bogati, nimajo odgovarjajoče narodne zavesti. Čisto napčno pa je, da so novohradski Slovaki že madžarizirani.« Budimpeštanski »Slovenski Tyždennik« prinaša nekoliko novih podatkov, posebno o slovaškem šolstvu in o gibanju prebivalstva na Ogrskem po zadnjem ministrskem izveščju iz l. 1915 (Ministralni letentesek): »Pri zadnjem štetju prebivalstva so našli na Ogrskem in Hrvatskem 2.019.641 Slovakov. Slovaki tvorijo 10 in pol odstotka vsega prebivalstva na Ogrskem. V krajih, v katerih so Slovaki v večini, je 56 volilnih okrajev, od katerih pripadajo samo dva Slovakom (Moravske Sv. Jany in Stupava). Srednjih šol (gimnazij, realk in učiteljskih) je na tem ozemlju 33, a v vseh je učni jezik madžarski. Ljudske šole obiskuje 246.107 slovaških otrok, od katerih gre samo 18.312 v 240 slovaških šol, v katerih se po Apponyjevem zakonu poučuje do 18 ur na teden madžarski jezik. Razen tega je 978 šol z 80.363 slovaškimi otroci, na katerih se poučuje samo v madžarskem jeziku in 899 šol z 89.929 slovaškimi otroci, na katerih je dovoljeno v dveh najnižjih razredih posluževati se pri razlagi slovaškega kot pomožnega jezika. Od slovaških otrok uživa torej samo 8% čisto slovaško vzgojo.«

Po svetu.

Staro prorokovanje o miru leta 1917. Začetkom 16. stoletja je živel na Francoskem zelo slovit prerok po imenu Tomaž

Jožef Hoult. Stari kronisti pišejo, da so se vsa njegova prorokovanja uresničila. Tako je bil med drugim napovedal veliki verski razkol, ki ga je povzročil Luther. Pred smrtjo je Hoult izdal knjigo, v kateri je zbral prorokovanja za vsa leta od 1515. do 2000. l. V tej knjigi piše o l. 1917. dobesedno to-le: »V tem letu se bodo vršile velike politične razprave za doseg miru. Že začeta pogajanja se bodo pa razbila. A začela se bodo iznova in potem se bo dosegel mir.«

Generalni tajnik kapucinskega reda umrl. Za nasledki nalezljive bolezni je umrl 31letni generalni tajnik kapucinskega reda o. Danijel Zimbone. Umrl je pred vojsko v Rimu urejeval »Poročilo o inozemskih misijonih«. Ob izbruhu vojske je bil vpoklican kot kurat na fronto, kjer je oskrboval dušno-pastirsko službo.

Rasputinov naslednik. O tem piše »Neue Zürcher Zeitung«: Še ko je živel prosluli kmečki menih Rasputin, so ruski listi mnogokrat pisali o njegovem tekmeču, jeromonahu Mardariju. Njegovo ime se je imenovalo v du-mi že 25. februarja (po starem) 1916 v razpravi o cerkvenih vprašanjih. Socijalistični poslanci Suhanov je pripomnil tedaj, »da četudi izgine iz površja oče Gregorij (Rasputin), kar del ruske cerkve želi, se bo gotovo našel kdo drug kot nadomestilo, ki je inteligentnejši, spretnější in še vplivnejši, n. pr. oče Mardarij.« To ime so poslej večkrat imenovali tudi inozemski listi kot Rasputina II. Kdo je tedaj ta Rasputinov naslednik? Petrograjski »Sinij Jour-nal« prinaša o njem v 12. številki minulega marca naslednje podrobnosti: »Oče Mardarij je mlad mož 27 let. Potomec je zelo dobre črnogorske družine; obiskoval je najprej gimnazijo v Belgradu, vstopil nato v duhovsko semenišče v Kišinevu ter pred kratkim dovršil svoje študije na petrograjski bogoslovni akademiji.« Profesor Kucnecov ga opisuje v listu »Utro Rossiji« kot zelo inteligentnega, visoko izobraženega mladega moža, ki je vrhu tega izredno spreten govornik. Njegovi cerkveni govori so menda res nekaj posebnega, saj je petrograjska katedrala vselej prenapolnjena, kadar pridiguje mladi menih. Tudi zunanost meniha Uskokoviča (tako slove njegovo družinsko ime) je izredno prikupna, kar ni majhnega pomena. Ko je Rasputin še živel, ga njegov tekmeč ni mogel izpodrinuti, čeprav so gotovemu delu ruske družbe nerodne zvijače kmetiškega meniha že presedale ter ga je želel nadomestiti z inteligentnim, izobraženim možem. Vrh tega je veljal Rasputin kot prijatelj Nemcev, dočim je pokazal oče Mardarij v raznih spisih in govorih svoje simpatije za slovansko reč. Glasom zadnjih ruskih poročil je mladi črnogorski menih povišan že za dvor-nega pridigarja.

Odlomki iz spominov.

Spisal A. M.

Svečani »zum Gebet«, cesarska himna, hrupno pozdravljanje, nato mahanje robcev in oddrdrali smo iz Trsta. Zaman smo se ozirali za Opčin na sinjo Adrijajo; neprodiren plašč teme je tvoril zagrinjalo...

Drdrajoči hlapon nas je naglo vozil preko Kranjske, Štajerske v blaženo Ogrsko, nakar nas je Lavočna pozdravila na galskih tleh. Izstopili smo onostran Stryja. Na vseh postajah so nam vrle gospiče dazeljivo podajale cvetke, kadila in jedila. Ob vsaki priliki je hrupno zaoril »živio, eviva, eljen«, nato pa petje.

V zamazani vasi Cuculovci smo teden dni pričakovali nadaljnjih odredb. Tu smo se seznanili z novim narodom in tujimi šegami.

Kak razloček med teboj draga domovina! Čista in vzvišena si divna Goriška! Šele tedaj smo te spoznavali v vsi tvoji lepoti in vrlihah! Zaman vse hrepenenje.

Z blatom zamazane halupe so nam nudile zavetje. In stanovalci, njih pestra noša, skoro v nagoti svojega telesa; pod vsako cunjjo po dvojce nedolžnih oči; baraboli in koleša dan za dnevom; njih vera, običaji,

so vplivali na nas prav čudno. Seznanili smo se z znanimi galskimi židi s pejsi in kaftanom.

Resnost pomena »vojna« je polagoma izginjala...

Prvi boj.

Nenavadni ukrepi in ukazi so nas iz-treznili; 21. avg. smo bili pripravljeni za neznano pot. Podali smo se na težavno pot. In jadrali smo venomer po prašnih, zemljenih cestah. 24. smo srečali prve begunce iz Brodija.

26. avg. jutraj smo začuli prve votle glasove topovskih žrel. A hodili smo še vedno dalje, dalje, vsi znojni od pekočega solnca, zamazani od cestnega prahu ter s čudnimi občutki v srcu...

»Straße frei!« in v divjem diru, zavito v oblake prahu, je oddrdralo mimo nas gorisko topništvo. Črez malo časa je že bruhalo svoj ogenj sredi plodonosnih krasenskih planjav. — Polagoma smo stopali naprej. Že smo od neke začuli regljanje strojnih pušk, v zraku so se porajali beli oblaki — dvigala se je črna zemlja...

Sedaj nastopamo i mi...

Nemo smo si v pozdrav stiskali roke, jedva si začul besedo — a vendar glej se li ne gibljejo vsakomur ustne? — »iz globočine« — — —

Skokoma so šle patrulje dalje, razvrščeni smo stali na ravani. Težak je bil korak, stali smo pred ciljem — Vsula se je toča krogelj, nastal je bojni metež —

Streljali so vsi ter od vseh strani; divji plamen se je dvignil izpod črnih dimov, začul si rezgetanje konj, vzdihovanje ranjenih, divjanje semtertja; prečudna vojna slika! — »Naprej!«

Usta suha kakor podplat — »da, lje!« Beli oblaki postajajo gostejši, razpokavajo se blizu nas, — pred — za — med nami se pojavljajo vulkani — —

Smrt izdajice.

Naslednjega dne po prvem boju, se ti je nudil sledeč prizor.

Trije moški različnih let, zvezanih rok na hrbtu so tvorili čudno skupino. Njih noša je bila narodna: platnene hlače, dolga srajca, okrog pasu z raznimi okrasni okrašen pas, na valovitih dolgih laseh jim je čepel rumenkast slamnik ter bosonogi. Temno globoki so bili njih pogledi, brezbarvno višnjeve so jim postale ustne, brez besed so stali ter čakali — »Izdajalci«... Poveljujoči častnik je dal povelje »ogrenj!« in naenkrat se je sprožilo osem nabitih pušk.

Brez vzdihla, le steklenih oči se je sesula skupina na zemljo —

»Že zopet eden« — se je razlegalo po dolgi vasi tam v bližini tihega Dnjestra »imel je telefon« —

Visel je tam na vrbi poleg ceste.

Prijatelj.

Vojna naju je združila, služila sva pri isti stotniji. Bil je visok, črne polti in las, belih zob, trezen in razsoden — skratka zelo simpatična oseba: Poljak dr. Kawalerski. Ob njegovem pogledu je zardele marsikatero nedolžno — nežno lice —

Po vojaškem dostojanstvu oba enaka, ter iz stare šole, sva se takoj sprijateljila. Gojil je visoke misli in ideje, s katerimi se sicer nisem vselej strinjal, a ugovarjal mu le nisem in to iz povsem jasnega razloga: ker sem se mu bal zameriti. Hodili smo pač po njegovi ožji domovini — v vojnih esah.

Kjerkoli smo se ustavili, me je lahko potipal po rami — ta Kawalerski — ter mi skrivaj namignil — »Idi z menoj!« Stopila sva v zatuhlo hato polno raznovrstnih stanovalcev — mnogokrat si naletel na ljudi, živali, kure, zajce — vse v enem prostoru. Toda »kruletaj en trebuho«, se ni na te malenkosti oziral...

Prijazno sva pozdravila, prikrito so odzdravljali: »Daj Bože zdrorvje!« S svojim skrupuliranim znanjem jezika sem obično jaz pričel s kupčijo. »Všetko je vojska zabrala, nemā ničō«, je bil navadno odgovor. Tedaj se je oglašil v rutensčini tovariš Kawalerski, ter govoril tako prepričevalno, da bi omehlal trd kamen — »Naš človek« — in »dostala« sva hleba, kartofle in mlokā. Pokrepčana, sva z veseljem plačala ter se poslovila — »Idit zdrorvit!«

Polagoma sva si zaupala vse, vse — in hitro so nama v zaupnem pogovoru potekale ure. V boju sva se vspodbujala eden drugega, tičala sva vedno in povsodi skupaj, in postalo nama je lažje. Bil je neustrašen, drzen, ker to je od njega zahteval poljski ponos. Snival je vedno o Veliki Poljski — potlačili so ga prvi neuspehi. Okrog vseh svetih naju je nemila usoda razdvojila. Sešla sva se šele v prihodnjem letu ob skrivnostipolnem Dnjestru, toda bila sva razdružena. — Dočakal je osvojenje ruske Poljske, toda ustanovitve poljskega kraljestva ni dočakal. V poslednji ofenzivi so ga pokopali med gromenjem topov in pušk na besarabski ravnini. Njegov duh pa se veseli ustvarjenja njegovih idealov. (Dalje.)

Ivan Podlesnik: Knjigovodstvo. I. del. Vsebinska knjige (128 strani), ki je razdeljena v pet delov, je zelo zanimiva. V prvem



Projektirani kanal Ren—Donava.

delu nam pisatelj lahko umljivo razjasni pojme ki se rabijo v knjigovodstvu, v drugem delu nam opiše pisatelj poslovanje pri društvih; pove nam, kako se vodi društveni zapisnik, kako kronika, kako knjiga članov, kako se upravlja knjižnica itd. V tretjem delu nam razloži poslovanje pri hranilnih odsekih »Čebelica«, ki naj obstojajo pri raznih društvih; v zadnjih dveh delih nam opiše knjigovodstvo pri mladeničih in gospodarjih. Ker je eden najvažnejših pripomočkov za povzdigo gospodarstva prav gotovo knjigovodstvo, zato bo ta knjiga zlasti našim gospodarjem, gospodinjam, obrtnikom itd. prav zelo koristila. Še tako mal obrtnik mora voditi knjigovodstvo, čeprav le tako, da si zapiše dolžnike. Ali ne bo vesel, če si bo znal urediti knjigovodstvo nekoliko boljše? In mladenič, mladenka? Predsednik, predsednica, tajnik, tajnica si, pa ne veš, kako bi opravljala svoj posel! Glej, ta knjiga ti vse to lepo razloži. Knjigo bo tudi manj izobražen lahko razumel, ker ji je dodejanih mnogo praktičnih vzorcev. Dobi se v Katoliški Bukvarni in stane lično vezana s poštnino vred le 3 K 50 v.

Spričo pomanjkanja jedilnega olja priporočamo, da prečita vsakdo oglas Mat. Dežman v Ljubljani, ki priporoča prav dober nadomestek.

Naročajte rabičke iz usnja, s tem prihranite podplate. Cena z žebelčki za en par za gospode K 1'80, za dame K 1'50, za otroke K 1'20. Zaradi drage poštnine priporočamo, da naročite za več parov skupaj. Dobe se pri Peter Kozina & Ko. v Ljubljani.

Kdor ni kadilec, naj ne bere!

Mi kadilci nismo še imeli tako bridkih časov. Marsikdo, je že ves obupan, hotel zvijati posušeno lipovo listje v cigareto in spuščati oblake dimov v prosto ozračje, a ni šlo; iz listja ne napravimo cigarete. Sam slučaj pa je nanesel, da pridemo temu v okom. Posrečilo se mi je namreč, nabaviti veliko množino finih pip iz morske pene in s tem bo rešeno veliko število kadilcev.

Pipe so kakor omenjeno iz pristne morske pene, bele kot sam sneg, ročček pa, ki se odvijala in privija v svrhu čiščenja, je iz same ambre. Največje važnosti pa je dejstvo, da so bile take pipe kadilcem vedno priporočene od zdravnikov samih.

Kadilci smo rešeni tudi z ekonomičnega oziroma!

Ni nas ne straši, četudi ni tobaka! Kdor bo imel tako pipo, pušil bo lahko pristna, domača posušena želišča in dišeče listje, ker morska pena daje dimu najlepši aroma.

Pipe so krasne, dostojne vsakega elegantnega gospoda v družbi in na ulici. — Vsaka ima svoj etui in prodajam po naslednjih, neverjetno nizkih cenah: male po K 4, večje po K 6, še večje po K 8—10. — S krasno izrezljivimi podobami pa po K 14, 16, 20. Po pošti pošiljam le po povzetju.

Z odličnim spoštovanjem

J. ŠTOKA

Trgovina s papirjem in vsemi pisarniškimi potrebščinami na drobno in na debelo. Trst, ulica Molino piccolo števil. 19.

Kontoristinija

stenografinja in spretna strojepiska želi za proste ure primerne posla. Dopise sprejema upravnništvo lista pod »Pisalni stroj«.

Kupi se kratek

klavir »Flügel«

ali **pianino.**

Ponudbe na upravnništvo »Slovenca« pod Klavir.

Kupim dobro ohranjeni

gepelj

za slamoreznico in mlatilnico. Ponudbe na Anton Dežman, Lesce, Gorenjsko.

Zastopstvo.

Osebe, ki imajo dobre zveze v poljedelskih krogih se nastavijo proti plači, proviziji in potnini.

Prij. dopise na General-Agentenschaft des »Kosmos«, Gradec Jakominiplatz 11.

Lepa

kmetija

se ceno proda radi rodbinskih razmer. Posedstvo obsega nad 50 oralov, večinoma prav dobro zemljišče ter lepi deli gozda ter leži blizu Beljaka. Kmetija je zelo pripravna za mlekarstvo. Pojasnila daje lastnik Jan. Wiesflecker v Klečah p. Podravlje, Koroško. — 575

Tisk »Katoliške Tiskarne«.

Hlapec,

trezen, zanesljiv in priden, poljskih del in košev navajen, se takoj sprejme. Plača po dogovoru. — Oskrbništvo šoneške graščine p. Studenec pri Ljubljani. 573

Učenca

poštenih starišev, ne pod 14 let starega, ki je priden in ima veselje do trgovine, sprejme takoj in pod ugodnimi pogoji trgovska firma I. Kušlan, Kranj (Gor.).

Kontoristinija

slovenskega in nemškega jezika popolnoma zmožna, posebno pa izurjena knjigovodstva, se takoj sprejme. Prednost ima, ako je že dalje časa kot taka službovala v kakem obrtu. Lastnoročne pisane ponudbe z navedeno prejšnjo službo sprejema uprava Slovenca pod

F. T. kontoristinija.

541

Pisalni stroj

se proda.

581

Na upogled od 2. do 3. pop. Gradišče 15/I. levo.

Poljsko cikorijo

oddaja v originalnih zabojih po 100 kg in 83 kg. Razpošilja tudi v zavojih od 5 kg dalje po poštne povzetju, trvdka

A. Kušlan,

Ljubljana

Karlovska cesta 15

Tesarjev in mizarjev

Več dobrih

se sprejme proti dobri plači, preskrbi hrane in stanovanja. Trajno delo v Ljubljani. Pojasnila daje:

Florijan Strausz,
Sv. Petra cesta št. 23.

Slav. občinstvu in gosp. trgovcem priporočam

slamnate čevlje (šolne)

in slamnate podplate za v čevlje

katere sem začel izdelovati na debelo, tako da vsakemu lahko postržem. Ker je druga obutev tako draga, bode ta za osebe, ki imajo opravilo v sobah prav dobro došla. Naj vsak poskusi! FRANC GERAR, tovarna slamninkov v Stob-u, pošta Domžale pri Ljubljani. 170

Na prodaj je

1 landauer, 1 giardinera in 1 brum po nizki ceni. Natančneje se izve pri Josefu Wasmeyr, hotelirki v Vipavi. 536

Stalna mirna stranka išče

stanovanje

s tremi sobami in pritliklinami za takoj ali maj-termin. Ponudbe na:

LJUBLJANA, poštni predal 88.

Sprejme se takoj proti dobri plači več

tesarjev

Hrana in stanovanje preskrbljeno. Več pove gosp. Anton Steiner, mestni tes. mojster, Ljubljana, Jeranova ulica 13.

Krava 548

8 mesecev breja se zaradi pomanjkanja krme proda. Več se izve v župnišču v Vremah, p. Vremški Britof, Notranjsko.

Kostanjev les

367

do 2 m dolg, cepljen 10 do 30 cm v prerezu kupuje

Vinko Vabič, veletržec, Zalec, Južnoštajersko.

Ponudbe s skrajno ceno, množino in rok dobave naj se vpošljejo!

Točno plačilo. — Kulantno poslovanje!

Kupujem tudi mehak, bukov, hrastov les, okrogel in žagan.

Gospodinja mnogo prihrani

ako si sama pripravi nadomestek jedilnega olja iz

Morskega Caraghee-mahu



ki na raznih solatah po vkusu popolnoma nadomešča najfinejšo namizno olje in je zdravju zelo prikladen, četudi ne vsebuje oljne masčobe. Zavitek mahu najfinejše vrste za 1 liter nadomestnega olja K 1'30, po pošti poslan K 1'50, rekomandirana pošiljatev velja 25 vinarjev več. Navodilo za pripravo, ki je popolnoma priročno in brez stroškov, je pridejana vsakemu zavitku. Za poskušnjo pošiljam tudi posamezne zavitke proti predplačilu ali povzetju, sicer se pa priporoča več zavitkov zajedno naročiti, da se prihrani nekaj poštnine. Prodaja M. Špenko Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Poštna naročila in denarne pošiljatev naj se pošiljajo na naslov

Mat. Dežman v Ljubljani, Kopitarjeva ul. 6.

Ljubljana.

Modni salon

Rimska cesta št. 10.

Ivanka Stegnar

Naročila in popravila točno in ceno.

priporoča svojo zalogo damskih svilenih klobukov in slamnikov najnovejših oblik ter raznega nakita. 530

Jos. Petelinca

Brez pomisleka so

Jos. Petelinca

šivalni stroji najlepše in čisto najprimernejše prilagoditve darilo.

Ti stroji znamke »Gritzner« in »Afrana« so najboljši sedanosti, šivajo, vežejo (šikajo), krpajo (mašijo) perilo in nogavice, ter imajo 10 letno garancijo, krogliččen, brezsumen tek, ter biserni ubod. Vedno v zalogi priproste in luxus opreme, ter stroji najnovejših sistemov. Pouk v ravnanju s strojem kot tudi umetno vezenje, krpanje perila ter šivanje z aparati vsaki čas in povsod brezplačno. 2978

Cim preje kupiš, ceneje kupiš — dobro le v Ljubljani, sv. Petra nasip 7, blizu frančiškanskega mostu, levo ob vodi, 3 hiša pri

Jos. Petelinca

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživlje in smrt, otroških dot. rentna in ljudska, neozgodna in jamska zavarovanja

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem leta 1914. K 173,490.838—
Stanje garancijskih fondov koncem leta 1914. K 48,732.022-76
V letu 1914. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička . . . K 432.232-66

Kdor namerava skleniti življenjsko zavarovanje, veljavno za vojno zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastoj in poštine prosto. 1439

Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji. Marije Terezije cesta št. 12.

Nadomestilo konoplje

za konjska oglavja plet. z žel. rinko (Pferdehalftern geflodit.); popolnoma odgovarjajo močnosti Cocus konjska oglavja plet. z žel. rinko ter stane tuc. K 28-80 — brez odbitka proti takojšnjemu plačilu. — Pošilja se po poštne povzetju.

Prva kranjska urvarna

Ivan N. Adamič, Ljubljana.

Pozor trgovci!

Izdaia konzorcij »Slovenca«.

Odgovorni urednik: Jožef Gostinčar, državni poslanec.